Lodzer Tageblat № 246

Opłata pocztowa
uiszcz. ryczałtem

פּרייז 15 גראָשען

לאָדזער טאַגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

דינסטאָג, פּ' לך-לך ו' מרחשון תרצ"א | 28 października 1930 r. | 23-טער יאָהרגאַנג

דעמיסיע פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע

פאָדערט עקסטרא-בעראַטונג פון עת-לבנות און רעוויזיאַניסטען

רעוויזיאָניסטישער וועלט-פערבאַנד פאָדערט צו שאַפען אַ נויט-הילף-קאָמיטעט

שטורם פון פּראָטעסטען געגען ענגלישען פערראַט הערט נישט אויף

עת-לבנות און רעוויזיאָניסטען פאָדערן די דעמיסיע פון ציוני. עקזעקוטיווע

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף אַ געמיינזאַמער בעראַטונג פון די ציוניסטישע פראַקציעס „עת לבנות" און רעוויזיאָניסטען איז בעשלאָסען געוואָרען אויפצופאָדערן אַלע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער וועלט-עקזעקוטיווע צו דעמיסיאָנירען.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער ציוניסטישער עפענטליכקייט אין פּוילען, נישט צו לאָזען פערוואַנדלען די וואַהלען אין פּוילען אין אַ אַקציע געגען ענגלאַנד.

פּראָטעסט-רעזאָלוציע פון אפריקאַנער יודענטום

יאָהאַניסבורג, 27 אָקט. (יטא) דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסער פּראָטעסט-מיטינג געגען פּאַספילד'ס „ווייסבוך". אין נאָמען פון אַפריקאַנער יודענטום איז אַנגענומען געוואָרען אַ שאַרפע פּראָטעסט-רעזאָלוציע.

פּראָטעסט-דעפּעשע צום אויסטראַלישען פּרעמיער-מיניסטער

אויף דער אימפּעריאַלער קאָנפערענץ אין לאָנדאָן

מעלבורן, 27 אָקט. (יטא) די ציוניסטישע פעדעראַציע אין אויסטראַליען האָט איבערגעשיקט אַ פּראָטעסט-דעפּעשע צום פּרעמיער פון אויסטראַליען סקולין, וועלכער ווייַלט איצט אויף דער אימפּעריאַלער קאָנפערענץ אין לאָנדאָן. אין'ם פּראָטעסט-בריף ווערט געזאָגט, אַז אַלס לאָיאַלע בירגער פון דער אימפּעריע זענען זיי שטאַרק געטראָפען פון דער ענדערונג אין דער בריטישער ארץ ישראל-פּאָליטיק.

דאָס „ווייסבוך" איז אַ פערגוואַלטיגונג פון מאַנדאַט און איז נישט אין גייסט פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע.

מ'מוז שאַפען אַ נויט-הילף-קאָמיטעט

לאָנדאָן, (יט"א)

דער אויספיהר-קאָמיטעט פון וועלט-פערבאַנד פון די ציוניסטען-רעוויזיאָניסטען האָט פערעפענטליכט פאָלגענדע דעקלאַראַציע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן „ווייס-בוך" פון דער ענגלישער רעגירונג און דער דעמיסיע פון ד"ר ווייצמאַן:

אין דעם דאָזיגען קריטישען מאָמענט, אין וועלכען די בריטישע רעגירונג האָט געגעבען אַ שווערען קלאַפּ די יאָהרהונדערטלאַנגע יודיש-נאַציאָנאַלע אַספּיראַציעס און דער פיהרער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע האָט איינגעזעהן זיין אונפעהיגקייט ווייטער צו פיהרען די בעוועגונג, שיקען מיר דעם דאָזיגען רוף צום יודישען פאָלק עס זאָל פעסט שטעהן ביי זיין ענטשלוס ווענען פאָרזעצען די אַרבייט פאַר דער ווידער-אויפריכטונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים. רעגירונגען קומען און געהען, אימפּעריעס געהען אויף און פערשווינדען, אָבער דער ווילען פון יודישען פאָלק, צוריקצובעקומען ארץ-ישראל, בלייבט אונערשיטערט פעסט.

מיר מוזען מוטיג קוקען דער לאַגע אין פּנים און נישט מיט אַ רחמים-

וועקענדען געמיט. אין אַ קאַמף, ווי דער, וועלכען מיר פיהרען, זענען צוריקקלעפּ אונפערמיידליך. זיי זענען אָבער היילבאַר, ווען די פעהלערן ווערען רעכט צייטיג דערקענט.

די ערשטע פליכט פון וועלט-יודענטום איז צו ערקלערען, אַז עס ווייזט אָפּ קאַטעגאָריש דאָס איינזייטיגע רעכט פון דער בריטישער רעגירונג צו מאָדיפיצירען דעם צוועק פון מאַנדאַט, וועלכער איז אין ערשטער רייה אַן אינטערנאַציאָנאַלער אָפּמאַך, אַז עס אַקצעפּטירט נישט און אָנערקענט נישט די בעגרענצונגען, וואָס זענען ענטהאַלטען אין דער לעצטער פּאָליטישער דעקלאַראַציע, אַז עס וועט אָנווענדען זיינע בעמיהונגען, כדי אומצוגעהן די נייע פּלאַנען מאַסמיטלען, וואָס שטעלען מיט זיך פאָר אַ ברוך פון די מאַנדאַט בעשטימונגען, און אַז עס וועט נישט צוזאַמענאַרבייטען מיט דער בריטישער רעגירונג אין דער שאַפונג פון אינסטרומענטען, וואָס בעצוועקען צו שטערען די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון דער יודישער נאַציאָנאַל-היים און אונטערצוגראָבען אַלץ, וואָס איז ביז איצט פאַר די קאָסטען פון גרויסע קרבנות דערגרייכט געוואָרען. גרויס בריטאַניען און די אַליאַנס-מאַכטען האָבען געגען דעם וועלט יודענטום אַ פייערליכען צוזאָג צו זיבערן די ווידער-אויפריכטונג פון דער יודישער נאַציאָנאַל-היים און אין נאָמען פון פעלקערבונד האָט גרויס-בריטאַניען איבערגענומען די פעראַנטוואָרטליכקייט דורכצופיהרען די דאָזיגע פּאָליטיק און זין פון די מאַנדאַט-בעשטימונגען נישט קוקענדיג אויף די שטערונגען פון דער א"י-אַדמיניסטראַציע האָט דאָס יודענטום לאָיאַל צוזאַמענגעאַרבייט מיט דער בריטישער רעגירונג און זיינע צוזאָגען פּינקטליך אויסגעפיהרט, געבענדיג פּיאָנערען און ריזיגע קאַפּיטאַלען. און אַט ברעכט די בריטישע רעגירונג איהר אָפּמאַך מיט איהרע קאָנטראַהענטען און מיט'ן יודישען פאָלק און פּרובט צו נישט מאַכען דאָס, וואָס גרויס-בריטאַניען האָט פייערליך איבערגענומען און די ציוויליזירטע וועלט סאַנקצירט.

וואָס שייך אונזערע אינערליכע אָנגעלעגענהייטען, טאָרען מיר זיך נישט לאָזען פערפיהרען דורך סענטימענטאַלע געפיהלען און שטיצען די געשלאָגענע ציוניסטישע פיהרערשאַפט, וואָס איז צוליב איהר קורצזיכטיגקייט און אומפעהיגקייט שולדיג פאַר דער איצטיגער לאַגע. די רעזיגנאַציע פון ד"ר ווייצמאַן איז נישט אַרויסגערופען געוואָרען בלויז דורך די לעצטע געשעהענישען, זי איז געווען דער פועל-יוצא פון פּאָליטישע מפּלות, וועלכע דער ציוניזם האָט שוין לענגער נישט געקענט איבערטראָגען.

עס בעשטעהט די געפאַהר, אַז עס וועלען אונטער דער אילוזיע פון אַ איינהייטליכען יודישען פראָנט, געמאַכט ווערען פּרובען, אויסצונוצען די רעזיגנאַציע פון ד"ר ווייצמאַן אַלס אַ מיטעל, ווידעראַמאָל צו זאַמלען אַרום איהם די ציוניסטישע מאַסען. עס איז איצט ניט קיין צייט פאַר סענטימענטאַליסטען עס קען קיין רייד נישט זיין ווענען דעם, אַז מיר זאָלען אין אונזער קאַמף שטעהן הינטער ד"ר ווייצמאַן אַלס דעם פיהרער.

די ציוניסטען מוזען פון דעם איצטיגען קריזיס ציהען פאָלגענדע קאָנסעקווענצען: 1) עס מוז תיכף גערופען ווערען דער אַקציאָנס קאָמיטעט, 2) די ציוניסטישע עקזעקוטיווע מוז בעזייטיגט ווערען, 3) ביז עס וועט געוועהלט ווערען אַ נייע עקזעקוטיווע מוז געשאַפען ווערען אַ נויט-הילפס-קאָמיטעט, וואָס זאָל אָנפיהרען מיט די ציוניסטישע ענינים, 4) עס מוז גערופען ווערען אַן'אָרדענטליכער קאָנגרעס (מיט וואַהלען) 5) עס מוז בעשטימט ווערען אַ רעפּרעזענטאַטיווער צענטראַלער וואַהל-קאָמיטעט, וואָס זאָל קאָנטראָלירען די קאָנגרעס וואַהלען, 6) ביים נויט-הילפס-קאָמיטעט דאַרף געשאַפען ווערען אַ ספּעציעלער פאָנד פאַר דער פיהרונג פון דער אַרבייט אין א"י, 7) ביז דער זיצונג פון אַקציאָנס-קאָמיטעט מוז זיך די ציוניסטישע עקזעקוטיווע בעגרענצען אויף אַדמיניסטראַטיווע אַרבייטען.

אַלע יודען מוזען זיך אין דעם אויגענבליק בעטראַכטען אַלס מאָביליזירטע פאַר דער זאַך פון יודישען פאָלק און זיך זאַמלען אַרום דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. ארץ ישראל בעדייט אַזוי פיל און לעבען פון יודישען פאָלק, אַז מיר צווייפלען נישט קיין איין אויגענבליק, אַז די איצטיגע שוועריגקייטען וועלען בעזייטיגט ווערען און אַז אַן ענטוזיאַזם, וואָס וועט איבערווינדען אַלע שטערונגען, וועט פיהרען צו אַ פעסטער רעקאָנסטרוקציע פון א"י.

Kobieta współczesna
nie poddaje się już cierpliwie bólowi głowy. Gdy ten ból, nieunikniony przy dzisiejszym tempie życia, zaczyna jej dokuczać, zażywa szybko 1–2 oryginalnych tabletek Aspiriny, które sprawiają jej ulgę.

Istnieje tylko jedna
ASPIRINA
BAYER
Każde opakowanie i każda tabletka oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER.

אויפרוף צום יוד. פאָלק אין פּוילען

פון פּוילישע מיטגלידער פון אַקציאָנס-קאָמיטעט

וואַרשאַ (טעלעפאָניש דורך יט"א) אַלע מיטגלידער פון אַקציאָנס-קאָמיטעט אין פּוילען פאַרבשטיין, לעוויטע, הרב בראָדט, ד"ר טאַרטאַקאָווער און אינזש. רייס האָבען אַרויסגעלאָזען אַ אויפרוף צום יודישען פאָלק אין פּוילען. אין אויפרוף ווערט צווישען אַנדערן געזאָגט, אַז ענגלאַנד וויל איצט פערוואַנדלען דעם הויפּט-צוועק, דאָס אויפבויען די יודישע נאַציאָנאַלע היים אין אַ נעבען-זאַך, דער עיקר זענען די אַראַבער.

מיר וואַרפען אָפּ די בעשולדיגונג, אַז מיר ווילען בויען די נאַציאָנאַלע היים אויפ'ן חורבן פון אַנדערע. עס איז אונזער שטאָלץ פאַר דער גאַנצער מענשהייט וואָס פון ערשטען טאָג אָן וואָס מיר פיהרען אונזער בוי-אַרבייט, איז זי נישט בעפלעקט מיט קיין בלוט. מיר וועלען זיך נישט לאָזען אָפּשרעקען – ווערט ווייטער געזאָגט אין אויפרוף.—דאָס יודישע פאָלק וועט קיינמאָל נישט מוחל זיין אויף זיינע רעכט.

צום סוף ענטהאַלט דער אויפרוף אַ ווענדונג צו אַלע יודען אין פּוילען און בעזונדערס צו דער יוגענד און צום ישוב אין א"י צו בלייבען פעסט און אונערשיטערט.

מיט טיפען צער זענען מיר מודיע וועגען טויט פון איינעם פון אונזערע איבערגעגעבענסטע און אַקטיווסטע חברים, וואָס איז פּלוצלינג אַרויסגעריסען געוואָרען פון אונזערע רייהען, אין די בעסטע יאָהרען זיינע, אין מיטען פון זיין אונערמידליכער אַרבייט לטובת אונזער פאָלקס-זאַך

מרדכי דוד העניג נ"ע

מיר דריקען אויס אונזער ביילייד דער שווער - געטראָפענער פאַמיליע.
כבוד זיין אָנדענק.

עקזעקוטיווע און ראַט
פון דער אָרטיגער פאָלקיסטישער אָרגאַניזאַציע

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט די יודישע בעפעלקערונג, דאָס צוליב דער בעקוועמליכקייט פון אונזער קונדשאַפט מאַכען מיר אויף היינט 5 אַ זייגער אָוונט

נאָך אַ וואָורשט-געשעפט אויף
בזשעזשינער 25
(רוג פראַנציסקאַנער)

מיט די בעסטע אויסאַרבייטונג פון
וואָורשטען און געריכערטע פליישען

שטרענג כשר | שטרענג כשר

אונזערע געשעפטען געפינען זיך:
צענטראַלע קילינסקיעגאָ 60 טעל. 137-65
פּיעטריקאָווער 114 טעל. 207-27 | פּיעטריקאָווער 54 טעל. 13-766
פאָלודניאָוואַ 9 טעל. 137-68 | בזשעזשינער 25 טעל. 184-77

מיט אַכטונג
יודישע פעראייניגטע פליישער

Zakład Freblowski
(z ogródkiem)
דער ערשטער העברעאיש-פּוילישער
גן-ילדים
ביי דער שולע און גימנאַזיום
פון י. קאַצענעלזאָן
ס'ווערען אָנגענומען קינדער אין דער פאַרמיטאָג און נאָכמיטאָג-גרופּע אין עלטער פון 4–6 יאָהר.
מיט אָנמ. לדונגען אין קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום צעגעלניאַנאַ 28.

אין אַ שטעפּער-וואַרשטאַט
ווערען געזוכט אַ ערשטקלאַסיגער נייער. מעלדען זיך באַלד אויף פאָלגענדען אַדרעס A. Król Gniezno,
ul. Łubieńskiego 2.

כשר | בעקאַנטמאַכונג. | כשר

היינט 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג ווערט געעפענט דער ערשטקלאַסיגער
אין לויט דער נייעסטער אייראָפּעאישער פאָדערונג איינגעריכטעטער

Bar „Ala Aschinger"

אויף דער פּיעטריקאָווער גאַס 30, טעל. 205-91

די פאַכמענישע אָנפיהרונג געפינט זיך אין די הענד פון גוט-בעקאַנטען אין אונזער שטאָט אין קולינאַר היגזיכט ה' שמעון בערנהיים.

מיט אַכטונג
Bar „ALA ASCHINGER"
Bernheim-Lando

בעמ.: שבת און יום-טובים איז דער באַר געשלאָסען.

דער בעקאַנטער, בעגאַבטער
מוזיקער י. טויבע,
וואָס איז געווען אַ לענגערע צייט פערייזט איז צוריקגעקעהרט. נעמט איצט ווידער אָן חתונות, אויך דער איבעראַל בעוואוסטער פעדאַגאָג נעמט אויך אָן לעקציעס אויף פידעל, קלאַוויר און מאַנדאָלין
אַלעי 1-טער מאַי (פּאַסאַזש-שולץ) 18
!!! גערענקט דעם אַדרעס

מודעה ואזהרה גדולה לאפרושי מאיסורא

דער גענזלער משה מענדיל בזשיסקי ווסכאָדניאַ 13 האָט פערלוירען חזקת כשרות און האָט נישט קיין נאמנות אויף כשרות און עפּ"י דינא דש"ע טאָר מען ביי איהם נישט קויפען געשאָכטענע עופות אַלס כשר און פון היינט אָן אויב עס איז ווער נכשל געוואָרען פון זיינס אַ געשאָכטען עוף דאַרף פרעגען אַ שאלה אויף די כלים.

לאָדזער ראַבינאַט

מרדכי ניסן קרול | משה דוד דאָמב
לייבוש ראָזענבערג | משה מנחם יוסף סגל
יוסף פיינער | ישראל פרידעל

קאנטער-רעוואלוציע אין בראזיליען

פערביטערטע גאסען-קאמפען אין ריא דע זשענייראַ

בלוטיגע גאסען-דעמאנסטראציעס אין באמביי

קאנטער-רעוואָלוציע אין בראַזיליען

נ י ו - י אָ ר ק, 27 (טו) אין ריאָ דע זשענייראָ זענען ווידער אויסגעבראָכן אונרוהען. עס איז געקומען צו העפטיגע צוזאַמענשטויסען צווישן דער מיליטער-פּאָליציי און המון.

די געשעפטען און באַנקען זענען תיכף געשלאָסען געוואָרען. ווי מען מעלדעט, ווילען די אָנהענגער פון פרעסטעס'ן אַרויסרופען אַ געגען-רעוואָלוציע אין דער הויפּט-שטאָט.

נ י ו - י אָ ר ק, 27 (טו) די רעוואָלוציע אין בראַזיליען האָט זיך פערשפרייט אויך איבער סאָאַ פּאולאַ און באַהיאַ.

ר י אָ ד ע ז ש ע נ יי ר אָ, 27 (טו) דער מיט איינינגע וואָכען צוריק ניי-געוועהלטער פּרעזידענט פון בראַזיליען פרעסטעס, איז אַרעסטירט געוואָרען דורך די רעוואָלוציאָנערען אין סאַאָ פּאַולאַ אין מאָמענט בעת ער האָט געוואָלט אָפּ-פליהען מיט אַ אַעראָפּלאַן קיין מאָנטעווידעאָ. ער זאָל געשטעלט ווערען פאַר אַ מלוכה-טריבונאַל.

צווישען די רעוואָלוציאָנערען הערשט אַ אונאייניגקייט בנוגע דעם, ווער עס זאָל איבערנעהמען די פיהרונג פון לאַנד.

נ י ו - י אָ ר ק, 27 (טו) לויט מעלדונגען פון ריאָ דע זשענייראָ איז די נייע אויפשטאַנד-בעוועגונג שוין כמעט דערדריקט געוואָרען. פון די גאַסען-קאַמפען זענען פערהאַן פיל הרוגים און פערוואונדעטע. מיליטער האָט צוריק-געשטעלט די אָרדנונג.

אונרוהען אין באמביי

לאָ נ ד אָ ן 27 (טו) זונטאָג זענען אין באָמביי ווידעראַמאָל געקומען די גרויסערע גאַסען דעמאָנסטראַציעס. נישט קוקענדיג אויפן פערבאָט פון דער פּאָליציי, בעתן פונאַנדערטרייבען דעם המון האָט די פּאָליציי בענוצט געוועהר. 250 פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען און 84 זענען אַרעסטירט געוואָרען. פון די אַרעסטירטע זענען 43 פרויען אַ העלפט פון זיי זענען דערנאָך בעפרייט געוואָרען. צוזאַמענשטויסען אין דער פריה האָבען זיך די דעמאָנסטראַציעס איבער-געחזרט. פּאָליציי אין פון המון בעוואָרפען געוואָרען מיט שטיינער. דאַן האָט די פּאָליציי געשאָסען אין 'המון. די אונרוהען אין גאַסען-קאַמפען האָבען גע-דויערט 3 שעה צייט.

92 ארבייטער אומגעקומען
אין דער גרובען-קאטאסטראפע אין סאר בריקען

ס אַ ר ב ר י ק ע ן, 27 (טו) די צאָהל אומגעקומענע אין דער גרובען-קאַ-טאַסטראָפע איז געוואַקסען אויף 92. דער גורל פון ווייטערע 3 אַרבייטער איז אונבעוואוסט.

געפסל'טע ליסטעס אין פערשידענע וואהל-קרייזען

וו אַ ר ש א, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קרייז-וואַהל-קאָמיסיע פאַר דער שטאָט וואַרשאַ זענען בע-שטעטיגט געוואָרען די ליסטעס פון די ציוניסטען, אגודה, פועלי ציון און פון מאָנאַרכיסטען און פראַקעס. די בונדישע און קאָמוניסטישע ליסטעס וועלען בע-טראַכט ווערען אויף דער נאָהנטסטער זיצונג.

אין וואַרשאַווער קרייז איז בלויז בעשטעטיגט געוואָרען די ציוניסטישע ליסטע.

ג ר אָ ד ז י ס ק, (טעלעפאָניש צום „לאָדזשער טאַגעבלאַט") די קרייז-וואַהל קאָמיסיע האָט היינט געפּסל'ט די ליסטעס פון ציוניסטען, פועלי ציון און אַ אָרטיגע פּויערים-גרופּע.

ק אַ ט אָ וו י ץ, (טעלעפאָניש צום „לאָדזשער טאַגעבלאַט") עס זענען דאָ בעשטעטיגט געוואָרען אַלע ליסטעס. אויך די קאָמוניסטישע.

וו י ל נ א, טעל. צום „לאָדזשער טאַגעבלאַט") די ציוניסטישע ליסטע איז דערווייל קוואַליפיצירט געוואָרען. דער ענדגילטיגער בעשלוס וועט אָנגענומען ווערען אויף דער נאָהנטסטער זיצונג. דאַגעגען זענען בעשטעטיגט געוואָרען די ליסטעס פון דער אגודה, בונד, פועלי ציון, ב. ב. און צענטראָלעוו.

געוואלדיגע שניי-שטורעמ'ס און פערפלייצונגען

אין עסטרייך, טשעכיען און פראנקרייך

פ אַ ר י ז, 27 (טו) די שווערע שטורעמס איבער פראַנקרייך בעגלייט פון האָגעלן אין שנייען דויערן ווייטער. דער שטורם אויף די ברעגס פון אַטלאַנטיק שטעלט אין סכנה די שיפען. אַלע פיש-דאַמפּערס איילען אין די פּאָרטען. אין דער פּראָווינץ וואַר האָט דער שניי-שטורם אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס. אין די פראַנצויזישע אַלפּען ליגט דער שניי 1 מעטער הויך.

פ ר אָ ג, 27 (טו) פון פערשידענע טיילען פון טשעכאָסלאָוואַקיען קומען אָן ידיעות וועגען גרויסע רעגענס און שניי-שטורמען. דער שטורם האָט אויסגע-ריסען ביימער מיט'ן וואָרצעל. ביי ניי שטאָט איז אַ צוג געבליבען שטעהן אין מיטען וועג, ווייל די שינעס זענען איינגאַגצען פערשנייט געוואָרען.

ערטערווייז ליגט דער שניי אַנדערטהאַלבען מעטער הויך. די טעלעפאָן-און טעלעגראַף- פערבינדונג איז איבערגעריסען געוואָרען.

ג ע ר ל י ץ, 27 (טו) פון פיל ערטער קומען אָן ידיעות וועגען גרויסע שלאַקס-רעגענס. אין איינינגע ערטער שטייגט דאָס וואַסער זעהר הויך. אין לע-וועגבערג האָט אויסגעבראָכען אַ פערפלייצונג. פייערלעשער און וואַסער-פּאָליציי ראַטעווען די בעפעלקערונג. די נידריגע גאַסען שטעהען אינטער'ן וואַסער.

ב ע ל ג ר אַ ד, 27 אָקטאָבער (ספּעציעל) איבער גאַנץ יוגאָסלאַוויען בושע-וועט אַ שרעקליכער שניי-שטורם. אין פיל ערטער איז די קאָמוניקאַציע איבער-געריסען.

קרבנות פון שטורם איז סמירנא

פאַריז, 27 (טו) לויט ווייטערע מעלדונגען קאָנסטאַנטינאָפּאָל, זענען פון שטורם, וואָס האָט געבושעוועט עהערנעכטען אין סמירנא, איז פערהאַן אַ סך קרבנות. אַ סך הייזער, וואָס זענען אונטערגעשווענקט געוואָרען פון וואַסער זע-נען איינגעפאַלען און האָבען אונטער זיך בעגראָבען די איינוואוינער.

היבער מאקדאנאלד און פרעמיער פון יאפאן
רעדען דורך ראדיא וועגען ענטוואפנונג

לאָ נ ד אָ ן, 27 (טו) ביי דער געלעגענהייט פון איבערגעבען די אונטער-געשריבענע טעקסטען פון ענטוואָפענונגס-אָפּמאַך, האָבען היינט גערעדט דורכ'ן ראַדיאָ פּרעזידענט הובער, פּרעמיער מאַקדאָנאַלד און דער יאַפּאַנישער פּרעמיער האַמאַגיטשי.

זייער רעדע איז געהערט געוואָרען דורך מיליאָנען מענשען אויף דער גאַנצער וועלט. אַלע 3 מלוכה-מענער האָבען אָנגעוויזען אויף דער גרויסער בע-דייטונג פונ'ם אָפּמאַך וועגען ענטוואָפענונג פאַר די נאָהענטסטע 6 יאָהר. מאַק-דאָנאַלד האָט אויך איבערגעדריקט זיין בעדויערען הלמאי פראַנקרייך און אי-טאַליען זענען נישט צוגעשטאַנען צום אָפּמאַך. ער גלויבט אָבער. אַז דאָס וועט אין גיכען געשעהן כדי די וועלט וואָס ליידט פון די פאָלגען פון דער גרויסער מלחמה זאָל קענען צוריקגעהען צו נאָרמאַלער אַרבייט און אויפבליה.

א זקן מיט אנ'אפגעשניטענעם קאפ
געפונען אויף דער באהן-ליניע אין זשאביעניץ

(§) אויף דער באַהן-ליניע הינטער זשאַביעניץ איז געפונען געוואָרען אַ צושניטענער אויף שטיקלעך דער קער-פּער פון אַ'אַלטען מאַן. ביים דרוג איז דער קאָפּ אָפּגעשניטען געוואָרען פון אַ צוג קיין שום דאָקומענטען זענען ביים טויטען קערפּער נישט געפונען געוואָרען. אין דער טאַש איז געפונען געוואָרען אַ דיקער שטריק. דערפון איז אָנצונעמען, אַז דער זקן האָט אַנדערער ער איז צושניטען געוואָרען פון צוג געוואָלט זיך אויפהענגען. אין פּראָזעק-טאָריום קאָן מען אָנקוקען דעם הרוג, כדי איהם צו דערקענען.

געהיימניספולער אנפאל
אויף א ספארט-סטאדיאן

אויפ'ן ספּאָרט-סטאַדיאָן אויף טולנאַ-גאַס איז נעכטען געפונען געוואָרען אַנ'-אונבעקאַנטער מאַנספּיל מיט וואונדען אין קאָפּ. צוליב דעם, וואָס דער פּער-וואונדעטער איז נישט געקומען צום בעוואוסטזיין, איז נאָך נישט קלאָר, ווער ער איז און ביי וואָסערע אומשטענ-דען ער איז בעפאַלען געוואָרען.

עס ווערט געעפענט אַ צווייטע דעזינפעקציע-קאַמער

צוליב דעם, וואָס די פּלאַג פון אַנ-שטעקענדיגע קראַנקהייטען אין לאָדז נעמט אָן עפּידעמישע פאָרמען, האָט די געזונדהייטס אָפּטיילונג ביים מאַגיס-טראַט בעשלאָסען צו עפענען אויף צוויי חדשים אַ צווייטע דעזינפעקציע-קאַמער. אַ דאַנק דער טעטיגקייט פון דער דעזינפעקציע קאַמער איז די צאָהל פאַ-לען פון בויך-טיפוס די לעצטע פאַר וואָכען געפאַלען אויף 50 פּראָצענט.

טראמוויי-אנגעשטעלטע דראהען מיט א שטרייק

צוליב דעם, וואָס די טראַמוויי-גע-זעלשאַפט וויל רעאָרגאַניזירען די אַר-בייטס-צייט פון די אָנגעשטעלטע אַזוי, אַז זיי זאָלען אַרבייטען 46 שעה אין וואָך און די צייט זאָל זיין אָפּהענגיג פון די אומשטענדען און די בעדערפע-נישען פון דער אַרבייט אויף די טראַמ-ווייען, האָבען די טראַמוויי-אָנגעשטעל-טע בעשלאָסען זיך ענטגעגענשטעלען דער דאָזיגער רעאָרגאַניזאַציע. אין פאַל ווען עס וועט נויטיג זיין אויך צו פער-שטרייקען.

יוד שטארבט פלוצלונג ביים לייענען א צייטונג

(—) נעכטען איז אויף זשעלאָנאַ 42 פלוצליג געשטאָרבען יעקב וואָלף פינ-קעלשטיין. בעת ער האָט געליינט אַ צייטונג, האָט ער בעקומען אַ האַרץ-אַנפאַל און געשטאָרבען אויפ'ן אָרט. מיט דער לויה פערנעהמט זיך 300 „חסד של אמת".

—0§0—

קונסט-מאלער שמואל אבאדאוו איז לאדז
שבת ווערט געעפענט די אויסשטעלונג אין „וויזא"

(—) אין לאָדז וויילט איצט דער קונסט-מאַלער שמואל אַבאַדאָווסקי, פון א"י. אַבאַדאָווסקי איז אונזער אַ בן עיר, ער וואוינט זייט 8 יאָהר אין תל-אביב און זיינע מאַלערייען און הויפּט-זעכליך פּייזאַזשען פון א"י האָבען אין אַלע ערטער פון ישוב איהם פערשאַפט אַ קלאַנגפולען נאָמען. קומענדיגען שבת וועט אין ניעם לאָ-קאַל פון „וויזא", שענקעוויטש נאָס 26 פאָרקומען די פייערליכע עפענונג פון זיין אויסשטעלונג. מיר וועלען האָבען אַ גע-לעגענהייט צו בעקענען זיך מיט 60 עקספּאָנאַטען פון אַבאַדאָווסקי'ס שאַ-פונגען אין א"י.

פ.פ.ס-ישער פיהרער קוואפינסקי אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

ס אָ ס נ אָ וו י ע ץ, 27 אָקטאָבער (טעלעפאָניש צום לאָדזשער טאַגעבלאַט") היינט האָט זיך דאָ אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען בעקאַנטען פּ.פּ.ס-ישען פיה-רער יאַן קוואַפּינסקי. ער ווערט אָנגעקלאָגט לויט די אַרטיקלען 129, 18 און 24 פון שטראָף-קאָדעקס. דער אורטייל ווערט ערוואַרט מאָרגען.

ערלויבט זשאבאטינסקי'ס פארלעזונ-גען איז גאנץ פוילען

וו אַ ר ש א, 27 אָקט. (יטא) זשאַבאָטינסקי'ס פאָרלעזונגען זענען ערלויבט געוואָרען אין וואַרשא און אין גאַנצען לאַנד.

ווינטיג פאר דער יוד. בעפעלקערונג
פון דרום'דיגען טייל פון אונזער שטאָט (שייבלערס ראַיאָן)
וואו עס האָט זיך געעפענט אַנ'אָפּטיילונג
קאצענעלזאנ'ס גן-ילדים
(פרעבעל אַנשטאַלט) און אַ מאָדערנער 7-קלאַסיגער שול מיט אַ רעגירונגס-פּראַג, וואָס נעמט אויך אַריין אַ גרויסער מאָס העברעאישע לימודים און רעליגיע. — קינדער (פון 4 יאָהר אין פרעבעל-שולע און פון 6 יאָהר אין שולע) ווערען איינגעשריבען יעדען טאָג פון 10—1 פאַרמ. אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע
קילינסקיעגאָ 120
Kilińskiego 120 — Kilińskiego 120

Dr. Med. E. Reicher
ספּעציאַל ארצט
פאַר הויט האָר אין ווענערישע קראַנקהייטען
דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטראָ-טעראַפּיע
פאָלודניאָווא 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און 5—9 אָוועגד. זונטאָג פון 9—1 מיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזען

Dr. med. G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 (טראַוגוטאַ)
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

Dr. med. J. LUBICZ
Ortopeda
גראַנסקא 28, טעל. 183-17
ספּעציאַליסט פון ביינער און געלענק-קראַנקהייטען
פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער
[illegible]
נעמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמ.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מ ע נ ע ר-ש וו ע כ ע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אנדזשעיא 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8.10 1—3 5—9

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאַר הויט- אין ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
נאַווראָט 2, טעל. 179-69
נעמט אָן ביז 10 פריה. און פון 4—8 אָוונט
פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען.

סטאַרשי פעלדשער J. Bornstein
צעגיעלניאַנא 51, טעל. 201-25
מיט לאַנג-יעהריגער שפּיטאָל און פּריוואַט פּראַקטיק
נעמט אָן טעגליך.

Dr. med. Adam Bender
נאַרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 114-75
ספּעצ. אינערליכע און האַרץ-קראַנקהייטען

Dr. med. D. RABINOWICZ
ספּעצ. פאַר האַלז-נאָז- און אויערען קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 12 ביז 2 און 5 ביז 7; זונטאָג — פון 12—1
זיעלאָנאַ 3 טעל. 111-31

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנא 25
טעלעפאָן 126-87
ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. אַלץ-ארט אַנאַליזע' בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2, און פון 6 -9 אָוונט.
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. L. PIKIELNY
UROLOG
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָז, אורין-קראַנקהייטען
Nawrot 8. telefon 219-90
נעמט אָן פון 12—1 און פון 4—7

געלעגטע פיס
PEDICURE
S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka m. 10.) tel. 170-37
נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 אָוו. — געוועזענער אַסיסטענט ביי מיסטער עמאַלען (היהנער-אויג-אַנשטאַלט אין לאָנדאָן). — ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען הינערל אויגען און האָרנהויט, ווי אַריינגעוואַקסענע נעגע-לען שמערצען.
1287

לאדז — דינסטאג, 28 אקט. 1930 — ג' מרחשון תרצ"א — פ' לך-לך — זון אויפגאנג: 6.19 — זון אונטערגאנג: 4.22

טאג-כראניק

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1910

היינט, דארפען זיך צושטעלען צו ווער רעגיסטראציע די געבוירענע אין יאהר 1910, (אין מיליטערישען ביורא פיעטריקאווער 212) דארפען זיך צושטעלען די וועלכע וואוינען אין 4 קאמיסאריאט, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט:

A, B, C, D.

און פון 12 — קאמיסאריאט

R, S, Sz, T, U, W, Z, Ż.

אלע יונגעלייט, וואס צוליב וועלכע עס איז כבות האבען זיך נישט געשטעלט צום בעשטימטען טערמין, קענען זיך צושטעלען שפעטסטענס ביז'ן 29 נאוועמבער ה. י.

לאדז דארף האבן א בעקוועמערע באהן-פערבינדונג

די פאסטולאטען פון לאדזער האנדעלס-קאמער וועגען נויטיגע קאמוניקאציע-פערלייכטערונגען

(ה) צוליב די פארפעריטונגען פון דער באהן-מאכט צו ענדערן דעם זומערדיגען פאהר-פלאן, אס זאל אנהויבען צו פערפליכטען אין מאי 1931, האט די לאדזער האנדעלס-קאמער איצט דערלאנגט א ריה אויסבעסערונגען און פאסטולאטען

די „קאמער" ווייזט אן, אז הגם אויף דער ליניע לאדז — ווארשא קורסירען העכער 10 צוגען טעגליך, איז אבער נויטיג, אז אין די פאר-מיטאג-שעה'ן זאלען געהן מעהר צוגען. פון 7,40 פריה ביז 1,10 מיטאג איז נישטא קיין ווארשא קיין איין פאסאזשיר-צוג. און דאס איז א חסרון. עס איז אויך נויטיג איינצושטעלען א נייעם שנעל-צוג ארום 10 פריה, וואס זאל אפגעהן קיין ווארשא פון פאבריקס-וואקזאל. פאר דער בעקוועמער קאמוניקאציע מיט ווארשא איז אויך נויטיג איינציגע צוגען איבערצופי-קען אין די שעה'ן און אז די צוגען, וואס קורסירען זומער-צייט קיין קאלושכו, זאלען געהן א גאנץ יאהר.

צום נאכט-צוג, וואס געהט דירעקט פון לאדז קיין גדיניע, איז נויטיג צו בעשטימען א גרעסערע צאהל וואגאנען אין איינצופיהרען א שלאף-וואגאן.

אין דער דירעקטער באהן-פערבינדונג מיט פויזען איז נויטיג איינצופיהרען אזא צוג, אז עס זאל מעגליך זיין אין איין טאג צו פאהרען קיין פויזען און אין דעם זעלבען טאג צוריקצוקומען קיין לאדז.

די דירעקטע באהן-פערבינדונג מיט קראקא און קאטאוויץ וואלט געקאנט פערבעסערט ווערען דורך איינפיהרען די רעקטע וואגאנען אין די נאכט-צוגען עס איז אויך נויטיג איינצושטעלען א דירעקטע קאמוניקאציע פון פאבריקס-וואקזאל קיין זאקאפאנע און קריניצע.

דאסגלייכען איז נויטיג א דירעקטע פערבינדונג פון לאדז מיט ביעלסק, מיט וועלכע לאדז איז נאהענט פערבונדען ווירטשאפטליך.

די האנדעלס-קאמער ווייזט אן אויף דער נויטווענדיגקייט איינצושטעלען דירעקטע באהן-פערבינדונג צווישען לאדז מיט פראג, וויען, בודאפעסט און אויך פערקירצען דעם אומוועג אויף דער ליניע ווארשא — בודאפעסט און ווארשא — פאריז.

געוואלט בעצאהלען מיט...

די גאלדענע ציינער פון מויל

(§) אויף פיעטריקאווער 64 האט געכמען פאסירט אזא משוקאווער פאל: ארום 3 נאכמיטאג האט אויף פיעטריקאווער 64 זיך אפגעשטעלט א טאקסי, פון וועלכער עס איז ארויס א געוויסער אברהם ק. X. קיין געלד צו בעצאהלען פאר'ן קורס האט ער נישט געהאט. היות דער שאפער האט נישט געוואלט בארגען די 9,80 זל פאר'ן קורס, האט דער פאסאזשיר ארויסגענומען פון מויל א געבוים גאלדענע ציינער, און עס געוואלט איינלעגען אלס משכון, ביז אויף דער נאכט. דער שאפער האט דעם פארשלאג אפגעוואנפען, ווייל וואס דער פאסאזשיר האט נישט געהאט קיין אנדער ברירה ווי... צו אנטלויפען דורכ'ן הויף פון פיעטריקאווער 64 אויף דער שענקעוויטשא ארויף. דער שאפער האט דאן אויפגעהויבען אן אלארם, א פאליציאנט איז אהם צוהילף געקומען, און דער פאסאזשיר איז פערהאלטען געווארען.

ראדיא פראגראם

דינסטאג 28 אקטאבער

לאדז, (233,8) 11.58—12.05 שעה צייכען 12.05—13.15 גראמאפאן פליטען מוזיק, 13.15 13.20 פארלעזען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר, 15.35—15.50 פליט־רגע (טר. פון ווארשא). 15.50—16.10 פארטראג פון פראפ. מאשטשיצקי „פון דער געשיכטע שולע טרייקען און קעניגקרייך פוילען" (טר. פון ווארשא), 16.15-17.15 גראמאפאן פליטען מוזיק פון ווארשא, 17.15—17.40 פארטראג (פון ווארשא). 17.45—18.45 פאפולערער קאנצערט פון ראדיאָ ארקעסטער (טר. פון ווארשא), 18.45-19.10 פערשידענעס, 19.10—19.25 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס קאמער, און פארלעזען פון פראגראם אויף מיטוואך, 19.25—19.35 גראמאפאן פליטען מוזיק פון ווארשא, 19.55 — 91.35 ראדיא פרעסע זשורנאל (טר. פון ווארשא).

גנבות

(§) אין גימעל בעלערמאנ'ס דירה (אלעקסאנדרווסקא 14) האבען גנבים ארויסגע'גנב'עט גארדעראבע און וועש פאר העכער 1000 זל.

א בעלן אויה א פאטאגראפיע פון א שוי-פענסטער

(§) פונ'ם שוי-פענסטער, אין פאטאגראפיר-אטעליער פון אברהם פטוואלאווויטש (פשויאזד 14) איז ארויסגענומען געווארען די שייב און דער געהיים נוספולער „אמאטאר" האט ארויסגענומען בלויז די פאטאגראפיע פונ'ם פיהרער זו 31 פולק אין לאדז, פולק דזיעזשנכיט.

אכטונג, עמיגראנטען!

דעם ערשטען נאוועמבער ה. י. הויבען זיך אן אין לאקאל פון „יעאס", קילינסקיעגא 49 שפראך-קורסען אויף פראנצויזיש און ענגליש. אלע עמיגראנטען, וואס ווילען בעזוכען די קורסען דארפען זיך מעלדען אין ביורא פון „יעאס" טעגליך פון 10—2 בייטאג.

די היגיענע פון קאפ-הויט.

פון אלע טיילען פון מענשליכען קערפער טיילט אויס צום מעהרסטען די הויט פון קאפ א אייל-פעטיגקייט. נאר אין זעלטענע פאלען בעגעגענט מען א טרוקענע קאפ-הויט. די אייל-פעטיגקייט צוגיסט זיך לייכט פון דער טעמפעראטור פונ'ם קערפער און צו דער שנעלער צושמעלצינג ווירקט מיט די האר און דער הויט. דער פראצעס פון צושמעלצען פון דער אייל-פעטיגקייט פון דער קאפ-הויט איז א רעזולטאט פון די זויער-פעטיגקייטען, וועלכע בעגינסטיגען דעם צושטאנד פון אנצינדען זיך פון דער הויט און אין רעזולטאט בעקומט זיך שיפען, קרעצלען, בייסעניש און אדורכדרינגענדיגער ריח, וועלכען מען שפירט אפילו פון דערווייטענס. עס איז גרינג צו פערשטעהן, ווי שעדליך אזא צושטאנד ווירקט אויף די האר-ווארצלען, ווי פערניכטענד עס מוז ווירקען דאס שמירען די הויט מיט פעטיגקייטען. דעם דאזיגען צושטאנד קען מען פערהיטען און גלייכצייטיג איינגאנצען בעניצען די הויט און די האר — און דערביי אויסראטען די זויער - פעטיגקייטען. נישט מיט קיין זייף און נישט מיט קיין געלבעל קען מען דערגרייכען דעם ציל. נאר מיט דעם אפטען וואשען מיט Dr Lustra „Schampoonan" וועלכער איז געניי צוגעפאסט צו די פונקציעס פון דער קאפ-הויט, ווי אויך צו דער קאליר פון די האר. די דאזיגע בעמערקונגען דארפען געדענקען אויך מאנספערשוינען, בפרט אין דער צייט, ווען זיי פראווען ספארט.

ארבייטסלאזע-שטיצע פאר סעפטעמבער

היינט, קריגען אויסגעצאהלט די שטיצע די דערצו בערעכטיגע ארבייטס-לאזע, וועמענס נעמען הויבען זיך אן מיט G, H, I, J. —

K, L, Ł. — מיטוואך

M, N, O. — דאנערשטאג

P, R, S. — פרייטאג

אכטונג מיטגלידער פון די ציוניסטישע-ארגאניזאציעס!

איהר ווערט אויפגעפאדערט אונבעדינגט אין משך פון היינטיגען טאג צוריקצוגעבען דאס מאטעריאל אין ביורא פון וואהל-קאמיטעט צעגלניאנא 4.

די יוגענד פון שייבלערס-ראיאן פערזאמלט זיך היינט אווענד אין לאקאל פון „גמילת-חסדים" גלובנא 62 פינקטליך האלב ניין.

דער יוגענד וואהל - קאמיטעט פון בלאק צו פערטיידינגען די רעכט פון יודישען פאלק אין פוילען.

דער יום-טוב פון די ציוניסטישע פרויען אין לאדז

„וויזא" אין א נייעם לאקאל

דער סימפאטישער ציוניסטישער פרויען-פעראיין „וויזא" אין לאדז האט זיך ענדליך דערשלאגען צו אנ'אייגען ווינקעל, צו אנ'אייזערנער מקום-מנוחה א סוף צו דעם וואנדערן פון ארט צו ארט, א סוף צו דעם גלות פון די איינדינגענע, פון סובלאקאטארען.

אין דעם נייעם לאקאל פון שענקעוויטש גאס 26, וואס זיין חנוכת-הבית איז דעם פערגאנגענעם שבת-צונאכטס געפייערט געווארען, וועט „וויזא" בעקומען די אמת'ע מעגליכקייטען פון רוהיגער ארבייט און ענטוויקלונג לטובת דער יודישער פרוי און פארן ארץ-ישראל-געדאנק.

צום חנוכת-הבית זענען די גרויסע זעלער געווען הערליך דעקארירט. דער עולם געסט און א פאר הונדערט יום-טוב'דיג געשטימטע מיטגלידערינס פון נעפייערטען פאראיין, האבען זיך אויסגעצייכענט געפיהלט אין דער געמיטליכער סביבה פון דער פעראיינס-פייהרונג.

די פארזיצענדע פון „וויזא", פרוי מלכה רעזניק האט געעפענט די פייערליכקייט מיט א קורצע, זאפטיגע רעדע. פרוי ד"ר ברוידא רעדט דאן וועגען „וויזא", די בעדייטונג פון זיין טעטיגקייט און ווינשט זיך איינגיכען צוזעהן אין לאדז די „וויזא", וואס זאל ארונטערנעמען אלע יודישע פרויען אונטער איהרע אידעאישע פליגעל.

דאן געהען די בעגריסונגען פון די רעלעגאציעס. ד"ר ראזענבלאט בעגריסט אינם נאמען פון ועד-עירוני, ד"ר אריה טארטאקאווער — מצד דעם פערבאנד פון די יודישע מיטעל-שולען, ד"ר ש. וויג — מצד „התאחדות", ראטמאן י. ג. ביאלער — אינ'ם נאמען פון „מזרחי" משה לימאן — „קרן קימת", ד"ר ז. עלענבערג — „קרן-היסוד", זאנדער — רעוויזיאניסטען, גאלדקארן — דת ועבודה אינזש זשעלינסקי — „למן ארץ-ישראל" מארגוליעס — „החלוץ המרכזי", ה' קרויזע — יודישע סטודענטענשאפט, מארעק — „צעירי מזרחי".

פרוי ד"ר ברודא דאנקט אלע פעראיינס-דעלעגאטען פאר די בעגריסונגען האלט א רעדע וועגען דעם פארשטעהענדען טעטיגקייטס - פראגראם פון „וויזא", וועלכע האלט אין איין אויסברייטערן די נעץ פון איהרע אפטיילונגען אויף פעדשידענע ארבייטס-געביטען.

פרוי ספעקטאר ערגענצט די אויספיהרונגען פון דער פאר-רעדנערין און ציטירט דערביי א פאר פרעכטיגע שטעלען פון וול. זשאבאטינסקי'ס רעדע וועגען דער עראבערונג פון ארץ-ישראל.

דער צווייטער טייל פון דער פייערונג האט זיך איבערגעטראגען צו די יום-טוב'דיג-סערווירטע טישען מיט כל-טוב. ביים געשמאקען גלעזעל „וויזא" טיי מיט פערבייסען האט דעם גרויסען גוט-געשטימטען עולם גלענצענד גע-ווילט די העבראישע סטודיע פון „וויזא", וועלכע האט אונטער דעם א קאמפאנימענט פון פראפ. פייווישעס געזונגען א רייה חסידישע און ארץ-ישראל-מאטיווען.

ביים גלעזעל טיי מיט געזאנג און צושפיל זענען געהאלטען געווארען טאסטען, בעת וועלכע עס איז געווינשען געווארען דעם פרויען-פעראיין ערפאלג און נחת אין זיין ארבייט.

צוזאמענשטויס פון א טעקסי מיט'ן אויטא פון וואיעוואדע יאשטשאלט

צום גליק איז צו קיין קרבנות נישט געקומען

(§) יעסטערנאכטען פאראגאנט איז אויף עק זאכאדנא און פיעטריקאווער געשעהן א פארגעקומען א צוזאמענשטויס צווישען א טאקסי און דעם אויטאמאביל, אויף וועלכען עס איז געפאהרען דער וואיעוואדע יאשטשאלט און דער וויצע-וואיעוואדע ד"ר רוזשניעצקי.

די זאמענהאלט-גאס איז ארויסגעפאהרען א טעקסי נומער 201, וועלכע איז מיט אומפעט ארויפגעפאהרען אויפ'ן וואיעוואדא'ס אויטאמאביל, וועלכער איז געפאהרען ארויף, און דער ריכטונג צו נייער'ם מארק, און צושטערונגט דעם אויטאמאביל פון וואיעוואדע אין די אינגטערשטע רעדער. בעת מעשה האט דער אויטא פון וואיעוואדע זיך אויסגעבויגען אזוי, אז דער וואיעוואדע איז שיער-נישט ארויסגעפאלען פון איהם.

געגען שאפער פון דער טאקסיבקע איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א פראטאקאל.

צוליב א קעסעל איז א באד-צימער אויסגעבראכען א שרפה

(§) צוליב דער צו-גרויסער היץ אונטערן קעסעל אין באד-צימער אין ראזענבערג'ס וואוינונג ציגעל-גאס 46 איז נעכטען אויסגעבראכען א שרפה, וואס האט זיך גיך פערשפרייט איבער די דערנעבענדיגע צימערן. די פייערלעשער האבען די שרפה איינגעלאשען. דער שאדען בעטרעפט ביז 3000 זל.

עם פאהרט שוין
CYRK
STANIEWSKICH
נאך לאדז.

רעסטאראן
M. GEDULD
פיעטריקאווער 35, טעל. 106-78
גיט ארויס אויף ווינטער-צייט טעגליך אין די אווענד-שעה'ן
געשמאקע הייסע צובייסען אין פרייז פון 1.25 זל.
ווי אויך אווענדברויטען אלא קארט און געשמאקע מיטאגע פון 2.50 זל. (פון 4 געננג)
ס'ווערען אנגענומען בעשטעלונגען אויף בעלער, באנקעטען, ראוטען און חתונות צו צוגענגליכע פרייזען אין אייגענעם לאקאל, ווי אויך מיט צושטעלען אהיים.

פערקויפטע נשמות

שפאנענדער ראמאן

(178 פארטזעצונג)

— ער וועט מיר גארנישט טון, — האט שווארצער אדאם רוהיג געזאגט. — איך האב געמוזט אזוי האנדלען. — מיין חבר האט עס אליין געוואלט. אין געגענפאל וואלטען אלע אונזערע בעמיהונגען זיך געענדיגט מיט א פיאסקא.

— מענש, וואס פאר א שרעקליכע טהאט דו ביזט בעגאנגען.

— ערלויב מיר צוערשט אלעס צו דערצעהלען.

מיר האבען זיך אריינגעקריגען אין דער באסטיליע, ווי אזוי וועל איך שוין ביי א צווייטער געלעגענהייט אייך איבערגעבען. אין דער באסטיליע האט מען אונז אנגענומען אלס קוכער-מיטהעלפער, קיינער האט אונז אין גארנישט חושד געווען. וואס מיר האבען געטון, כדי זיך אריינצוקריגען אין היינריך-טורם, דאס וועל איך דעם הערשט אליין איבערגעבען.

א געוויסע נאכט. ווען מיר האבען זיך ארויפגעקריגען אויף דער בלאנקער מויער, איז אונזער חבר אריינגעפאלען אין א נעץ, וואס א פערברעכערישע האנד האט געהאט אויסגעשפרייט.

טויט-פויגעל האט אנגעהויבען שלעטען אויף זיין שטייגער.

אין דו האסט איהם נישט געקענט בעפרייען?

— איך האב געטון אלעס, וואס איך האב נאר געקאנט, איך האב איהם געשלעפט מיט אלע כוחות, איך האב מיר צעדראפעט די הענד ביז בלוט און אלץ האט גארנישט געהאלפען.

— און וואס ווייטער?

— ווען איך בין אזוי געזעסן א פער'דאגה'טער, און געטראכט ווי אזוי צו בעפרייען דעם חבר, האט ער זיך אנגערופען, קרעכצענדיג שווער, אז עס איז זעהר וויכטיג, דאס דער הערשט זאל זיך אריינבעקומען אין טורם. קיינער דארף זיך נישט דערוויסען ווער ער איז דערפאר זאל איך איהם אפשניידען דעם קאפ און ארצפציהען די קליידער, כדי קיינער זאל איהם נישט דערקענען. ער האט זיך מקריב געווען פאר אונזער הערשט.

— דאס איז שרעקליך

— אין אנהויב האב איך דערויף נישט געוואלט מסכים זיין. אבער ווען מיין פריינד האט מיר נישט אבגעלאזט, טענה'ענדיג, אז סיי ווי איז ער פערלוירען, און אויב מען וועט איהם דערקענען, איז די גאנצע אונטערנעהמונג אויף גארנישט, האט ער מיך איבערצייגט, און איך האב איהם צוליב געטון.

איך האב איהם אבגעשניטען דעם קאפ, איינגעוויקעלט אין אנ'אנצוג, וואס איך האב איהם אראפגעצויגען, געמאכט דערפון א פעקעל און עס אהערגעבראכט. אזוי ארום האבען די זעלנער געפינען א נאקעטען קערפער אהן א קאפ.

— און דו?

— איך האב אוועקגעשטעלט א קריג מיט שטארקען וויין, דארט וואו עס איז געשטאנען די וואך, און ווען די זעלנער האבען שוין גוט געשנארכט, האב איך אראפגענומען דעם קערפער און איהם אריינגעטראגען צום סעקוואנע-קאנאל,

צומארגענס איז ענטשטאנען א גאנצער קאך: מיך האט מען נישט חושד געווען. איך האב מיך פערהאלטען זעהר רוהיג. איך האב נאך צונויפגענומען פערשידענע נויטיגע ידיעות און אהן שום שטערונגען פערלאזט די באסטיליע. יעצט קען איך דעם הערשטע א סך וויכטיג נייעס איבערגעבען.

טויט-פויגעל האט א קוק געטון אויפ'ן חבר'ס קאפ.

— דעק צו! — האט ער געזאגט. א ציטער טועענדיג אויפ'ן גאנצען קערפער. — מארגען וועלען מיר דעם קאפ קובר זיין. ווי מיינסטו, וועט זיך אונזער גאטשעלניק אריינקריגען אין דער באסטיליע?

— בעוויס.

— און אין היינריך-טורם?

דער שווארצער אדאם האט זיך אויפגעשטעלט.

— אויף וויפיל איך האב דערקענט ברייטשייד'ען, וועט ער עס זיכער אדורכפיהרען. הגם די אונטערנעהמונג איז זעהר א געפעהרליכע, אבער קוים וועט עס איהם געלונגען, וועט ער זיין דער בעריהמטסטער מענש פון אלע צייטען.

— נאר ער וועט בעפרייען די אייזערנע מאסקע — האט ער צוגעגעבען מיט פרייד.

קאפיטעל 80.

אין טויט-שרעק.

ברייטשייד איז פערבייגעגאנגען נעבען טערעזא'ן, זי האט געהאלטען דעם שטילעט גרייט איהם צו דער'הרג'ענען, אבער פלוצלונג האט זי זיך צוריקג[illegible]יגען אין איהר בעהעלטעניש. ברייטשייד איז שנע[illegible] געלאפען פון די טרעפען.

קאצען-אויג איז באלד ארויסגעשפרינגען פון א צווייט בעהעלטעניש, וואו ער האט די גאנצע צייט אפסערווירט טערעזא'ן.

— ביזט משוגע געווארען ? - האט ער א געשריי געטון אויפ'ן מיידעל, וואס האט געציטערט פון שרעק. — דו האסט נאר געדארפט בלויז אויפהויבען די האנד, און ער וואלט געפאלען א טויטער.

(פארטזעצונג קומט.)

לאדזשער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-[?] פון 6 ביז 7 אין אווענד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.
אדרעס: Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. pocz. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 57-[?]0, אדמיניסטראציע 100-47

מאקדאנאלד'ס קאבינעט אויף דער וואגשאל

די היינטיגע ערעפנונג פון דער פארלאמענט-סעסיע אין ענגלאנד. — 4 רעגירונג-פראיעקטען אויף דער טאג-ארדנונג. — דער סאוויעטישער דעמפינג. — דאס שפיל פון לאיד דזשארזש. — די ארץ-ישראל-פאליטיק פון דער רעגירונג.

אין דער טראן-רעדע, וואס וועט היינט געהאלטען ווערען אויף דער ערעפנונג פון דער פארלאמענטאר-סעסיע אין לאנדאן, וועט צווישען אנדערען אויך בעריהרט ווערען די נייע ענגלישע פאליטיק פון דער ליבאר-רעגירונג, און מען רופט זיך אויף א שטארקע אטאקע מצד די קאנסערוואטיסטען און ליבעראלען געגען לארד פאספילדס „ווייסבוך“, וואס האט אזוי פערשווארצט דעם ענגלישען נאמען אין די אויגען פון דער וועלט.

די איצטיגע סעסיע פון ענגלישען פארלאמענט, וועט בכלל זיין זעהר א שווערע פאר דער ליבאר-רעגירונג. אין משך פון די 20 פארלאמענטס-זיצונגען, וואס וועלען פארקומען ביז ניי-יאהר, וועלען בעטראכט ווערען 4 רעגירונגס-פראיעקטען, אדער, ווי מען רופט עס אין לאנדאן — „בילען“. 1) אנ'ערד-פראיעקט, 2) א פראיעקט וועגען העכערען דעם שול-עלטער און די אנפאנגס-שולען ביז 15 יאהר, (ביז איצט איז ער נאר געווען ביז 14 יאהר), 3) וועגען ערד פאר ארבייטסלאזע און 4) וועגען פערלייכטערען דעם מלוכה-שטייער פון דירה-געלד דאס זענען און פלוג אליין אינערליך ענגלישע ענינים, און עס קען זיך אויסדוכטען, אז קיין גרויסע דעבאטען און ליידענשאפטליכע וכוחים וועלען זיי נישט ארויסרופען. דאס איז אבער בלויז און פלוג. און דער אמת'ן, קענען אפילו די דאזיגע „שוואכע“ פראיעקטען אויך אראפלאזען די ליבאר-רעגירונג פון'ם בענקעל. די היינטיגע רעגירונג האט נישט קיין מעהרהייט אין פארלאמענט. מיט א קורצער צייט האט מען עפעס געשמועסט וועגען געהיימע קאנפערענצען פון דער רעגירונג מיט'ן אלטען פארלאמענטארישען ליוב — — מיט לאיד דזשארדזש — וועגען א בונד. אבער אין דער לעצטער מינוט ווייזט אויס, אז עפעס קאליע געווארען אין די אונטערהאנדלונגען, און עס איז נארנישט דערפון ארויסגעקומען. צווישען פון דער „שווארצער קאץ“. וואס איז אריבערגעלאפען אין די אינטערהאנדלונגען. וויל מען אויך אנווייזען אויף לאיד דזשארדזש'ס שארפען ארויסטריט געגען דער א״י פאליטיק פון דער רעגירונג ביי אזא לאגע, ווען די רעגירונג האט נישט קיין הולך מן הצד, פון דער ליבעראלען פארטיי, קען גאנץ מעגליך זיין, אז אפילו ביי אזעלכע 4 צווייט ראנגיגע פראיעקטען קען זיך אויך אויסוועפען דער לעבענס-אטעם פון דער שוואכער רעגירונג און זי זאל מוזען אוועק און דעמיסיע. ובפרט נאך, ווען מאקדאנאלד'ס רעגירונג האט פאר זיך גראד איצט אזא וועלטישען גרויס, ווי די רוסישע תבואה, וואס איז שוין אנגעקומען אין די ענגלישע האפענס. געגען דעם דאזיגען תבואה-אימפארט פון סאוויעט רוסלאנד ווערען ארויסגערוקט 2 טענות: ערשטענס, די תבואה איז צוזאמענגענומען געווארען ביי די רוסישע פויערן, והשנית, און דאס איז טאקע דער וויכטיגסטער ארגומענט. די סאוויעטישע תבואה וועט קאליע מאכען די פרייזען פון ברויט, און דער ענגלישער פארמער וועט דערפון זעהר שטארק ליידען און אז די דאזיגע טענה איז טאקע א ריכטיגע איז צו זעהן פון דעם פאקט, וואס שוין אויף דער בשורה, אז עס קומט אן בילליגע תבואה פון רוסלאנד, האבען די לאנדאנער תבואה-סוחרים געמוזט אראפלאזען פון די פרייזען און דאס זעלבע וועלען אויך מוזען טאן די אנדערע דאמיניעס פון דער בריטישער אימפעריע. די קאנסערוואטיווע, וועלכע קוקען בכלל זעהר קרום אויף דער „פריינדשאפט“ פון דער ליבאר-רעגירונג מיט דער סאוויעט מלוכה, וועלען אין פארלאמענט גאנץ שטארק ארויסטרעטען געגען מאקדאנאלד'ס סאוויעטישע תבואה-פאליטיק. און עס וועט זיך צוליב דעם פערצירען א זעהר הייסע דעבאטע.

צו ערגערניס דערצו דעם שטורם וואס די קאנסערוואטיווע און די ליבעראלען האבען איצט אויפגעהויבען געגען דער א״י פאליטיק פון דער ליבאר-רעגירונג, און געמיינדיג און בעטראכט דער שארפע [?] פון די דריי ווילען פון ענגלישען קאנסערוואטיזם: באלדווין, טשעמבערליין און עמערי, קאן מען קומען צום בעשלוס, אז די איצטיגע סעסיע וועט זיין א זעהר שווערע פאר דער רעגירונג, און עס איז גאנץ מעגליך, אז זי זאל שוין זיין איהר לעצטע סעסיע. נאטירליך, אויב דער אלטער פארלאמענטאריער, לאיד דזשארדזש זאל נישט אין דער לעצטער מינוט ווידער שלום שליסען מיט דער ליבאר-רעגירונג, און מיט זיין אראמארישען טאלאנט זי אפראטעווען פון א מפלה.

די נאהענטסטע טעג וועלען זיין ענטשיידענד פאר דער ליבאר-רעגירונג.

ר.

נקמה פאר'ן דורכפאל אין פעלקער-בונד-ראט...

שפרינצאק וועגען „ווייס-בוך“

אנטווערפען, (יט״א)

אויף א מיטינג פון דער ליגע פאר'ן ארבייטענדען א״י וואס איז דא פארגעקומען מיט דער בעטייליגונג פון ה' שפרינצאק, מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע און פון דער „הסתדרות העובדים“ איז בעטראכט געווארן די איצטיגע לאגע און צוזאמענהאנג מיט דעם נייעם ענגלישען ווייס-בוך“. ביים גרויסען עולם האט געהערשט א געוואלדיגע אויפרעגונג.

ה' שפרינצאק האט צוו. אנד. ערקלערט, אז די שריט פון דער ענגלישער רעגירונג לאזט זיך ערקלערען בלויז אלס פועל-יוצא פון א נקמה-געפיהל נאך דעם דורכפאל פון דער ענגלישער רעגירונג אין דער מאנדאט-קאמיסיע און אין ראט פון פעלקערבונד. די פערזאמלונג האט אנגענומען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען דער ענגלישער רעגירונג.

פייערליכע עפענונג

פון „אזע“, „טאז“ און „ארט“ אין לאנדאן

לאנדאן, 27. (יט״א)

מארגען דינסטאג קומט פאר די ערעפנונג פון דער פייערליכער קאמפאניע לטובת „אזע“, „טאז“ און „ארט“.

צו דער ערעפנונג קומט אלבערט איינשטיין, לארד ראטשילד, בערנארד שוי און אנדערע. די לאנדאנער ראדיא-סטאציע וועט מארגען אווענד פונאנדערשיקען די רעדעס פון דער ערעפנונג.

די ווארשאווער אפטיילונג פון „ארט“ און „טאז“ האבען ארויסגעשיקט בעגריסונגס-דעפעשען.

ליטעראַרישע מיטטיילונגען

אין פערלאג „אשכול“, בערלין איז ערשינען דער זעקסטער באנד פון דער „ענציקלאפעדיע יודאאיקא“ און דייטשער שפראך אונטער דער שעף-רעדאקציע פון ד״ר יעקב קלאצקין און פראפ. עלבאגען. דער באנד געהט פון „דראמע“ ביז „גאבינים“ און ענטהאלט, ווי די פריהערדיגע בענדער, א סך גרויסע מאנאגראפיעס, ווי למשל: „דראמע“, „דרוק“, „התגה“, „עמאנציפאציע“, „עמיגראציע“, „מלאכים“, „אייראפא“, „פינאנצען און באנקען“, „פראנקפורט אם מיין“ און „פראנקרייך“. דער באנד איז רייך איללוסטרירט און האט א סך טאבעלען, אויך מיט פארבען, נאטען און לאנדקארטען.

און זעלבען פערלאג איז ערשינען דער דריטער באנד פון העבראאישען פונאזאפישען ווערטערבוך פון ד״ר יעקב קלאצקין אונטער מיטווירקונג פון ד״ר מ. צאבעל.

—:0:—

לעצטער טייל פון „ווייס-בוך“

די ענגלישע רעגירונגס-ערקלערונגען וועגען איהר א״י פאליטיק

דאס אפשטעלען די איינוואנדערונג קיין ארץ-ישראל איז „ווירטשאפטליך בערעכטיגט“ און האט נישט קיין פאליטישע כוונות. — די „בערעכטיגונג“ בעשטעהט דערין, וואס אין געוויסע אראבישע קרייזען הערשט א פערדאכט, אז די יודישע איינוואנדערונג „שעדיגט“ די אראבישע אינטערעסען

לאנדאן. (יטא) און לעצטען טייל פון בריטישען „ווייסען בוך“ ווערט געזאגט: ביי יעדען פרוב צו שאפען א רעגירונגס-אפאראט, וואס זאל זיין אומשטאנד צו פיהרען די קאנטראל איבער דער איינוואנדערונג מוז ווערען גענומען אין אכט די וויכטיגע ראל, וועלכע עס שפילט ביים היינטיגען טאג די אלגעמיינע ארבייטער-ארגאניזאציע (הסתדרות העובדים) לגבי דער יודישער איינוואנדערונג.

די אלגעמיינע ארבייטער-ארגאניזאציע האט א גרויסען איינפלוס און איהר מיטגליעדשאפט איז פילזייטיג. זי בילדעט א וויכטיגען פאקטאר און דער ציוניסטישער וועלט-בעוועגונג און אויפ'ן לעצטען ציוניסטישען קאנגרעס האט זי רעפרעזענטירט העכער א פירטעל דעלעגאטען. דער איינפלוס פון דער הסתדרות העובדים אויף די אימיגראנטען כאראקטעריזירט דער פאקט, דאס איהרע מיטגלידער האבען נישט דאס רעכט זיך צו ווענדען צו די לאנדעס-געריכטען און פאל פון א סכסוך צווישען איין מיטגליד און א צווייטען. די ארבייטער-ארגאניזאציע האט איהרע איגענע געריכטען פון ערשטער און צווייטער אינסטאנץ, דער ארבייטער-אויבער-געריכט בעטראכט אפעלאציעס געגען אורטיילען פון די נידריגערע אינסטאנצען. די אלגעמיינע ארבייטער-ארגאניזאציע פיהרט און א״י א פאליטיק, וואס זאל צוו. אנד. איינפיהרען א „נייע סאציאלע ארדנונג“ און א״י, אויפגעבויט אויף געמיינשאפטס-זידלונגען און אויף דער גרונדלאגע פון דער זעלבסט-ארבייט, און וואו עס איז אוממעגליך א זעלבסט-ארבייט, פאדערט די ארבייטער-ארגאניזאציע די אויסשליסליכע בעשעפטיגונג פון יודישע ארבייטער דורך אלע יודישע ארבייטס-געבער.

די א״י-רעגירונג מוז, אלס פארשטעהערין פון דער מאנדאט-מאכט, זיין די פערטיידיגערין אינטערעסען און אלע אומיגראציע-פראגען, דערביי מוז א בעזונדערע אכט געלעגט ווערען אויף דער נאהענטער שייכות פון די איינוואנדערונגס-פראגע מיט דעם פראבלעם פון ארבייטסלאזיגקייט און פון דער באדען-פאליטיק. א פערבעסערונג פון דער איצטיגער עקזיסטירענדער מאשינעריע איז מעגליך בלויז דאן, ווען עס וועט געשאפען ווערען א „מאדוס וויווענדי“ צווישען דער רעגירונג פון איין זייט און דער יודישער אגענץ פון דער אנדערער וועגען נארמירען די געגענזייטיגע פונקציעס און דא מוז גענומען ווערען אין אכט דער איינפלוס פון דער אלגעמיינער ארבייטער-ארגאניזאציע.

ביים היינטיגען טאג איז פארהאן א בעדייטענדע אראבישע ארבייטסלאזיגקייט, פונקט ווי א יודישע ארבייטסלאזיגקייט, וואס דארף בעצייכענט ווערען אלס זעהר אונצופרידענשטעלענדע ערשיינונג. עס איז קלאר, אז דאס אויפשטעלען די ארבייטער-איינוואנדערער-ליסטע מוז זיין אפהענגיג פון פעסטשטעלען די גאנצע צאהל ארבייטסלאזע און א״י. די דאזיגע צאהל מוז ווערען גענוי פעסטגעשטעלט. די עקאנאמישע אויפנאהמס-פעהיגקייט פון לאנד פאר נייע איינוואנדערער מוז ווערען בעאורטיילט ביים בערוקזיכטיגען די לאגע און א״י אלס אנ'אייגנהייט. ביים בעשטימען די דאזיגע אויפנאהמס-פעהיגקייט מוז אויך געזארגט ווערען דערפאר, עס זאללען געדעקט ווערען די בעדערפנישען אויף ארבייטער, וואס איז נישט פון א צייטווייליגען כאראקטער. דער ארטיקעל 6 פון מאנדאט פאדערט, אז די יודישע אימיגראציע זאל נישט אנריהרען די רעכט און די לאגע פון די אנדערע גרופען פון דער בעפעלקערונג. עס איז קלאר, דאס ווען די יודישע איינוואנדערונג שטערט דער אראבישער בעפעלקערונג צו געפינען ארבייט אדער, ווען די יודישע ארבייטסלאזיגקייט רופט זיך אפ אונגינסטיג אויף דער אלגעמיינער לאגע פון ארבייטס-מארק, דאן איז די פליכט פון דער מאנדאט-מאכט צו רעדוצירען די דאזיגע איינוואנדערונג, אדער, ווען נויטיג. זי אפצושטעלען, ביז דער אונבעשעפטיגטער טייל פון די אנדערע בעפעלקערונגס-גרופען" וועט זיין אימשטאנד צו געפינען ארבייט. מען דארף דא בעמערקען, אז די רעגירונג האלט פאר פאלשטענדיג בערעכטיגט און ליכט פון די אויספארשונגען פון אומיגראציע און ארבייטסלאזיגקייטס-פראבלעמען דאס אפשטעלען די ארבייטער-סערטיפיקאטען און מאי ה. י. דאס אפשטעלען די דאזיגע סערטיפיקאטען איז נישט פארגעקומען צוליב פאליטישע טעמים.

יעדער צו-שנעלער בעשלוס וועגען א ווייטערער בעגרענצטע יודישע איינוואנדערונג איז נישט צו עמפעהלען נים פון שטאנדפונקט פון די אינטערעסען פון דער א״י-בעפעלקערונג אלס גאנצעס, ווי אויך פון ספעציעלען שטאנדפונקט פון יודישען ישוב. ווי לאנג עס עקזיסטירט א פערדאכט און די ברייטע אראבישע קרייזען, אז די עקאנאמישע דעפרעסיע, פון וועלכער זי ליידט איצט, איז און א גרויסען טייל א רעזולטאט פון דער צו גרויסער יודישער איינוואנדערונג און ווי לאנג עס עקזיסטירען געוויסע טאטזאכען, וועלכע בערעכטיגען דעם פערדאכט, איז דא ווענג האפנונג פאר א פערבעסערונג פון די בעציהונגען צווישען יודען און אראבער. גראד פון דער דאזיגער פערבעסערונג איז אפהענגיג און א גרויסער מאס דער צוקינפטיגער פריעדען און דער וואוילשטאנד און א״י.

אנ'אויסשעפענדע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז ארץ-ישראל האט דערגרייכט א קריטישען מאמענט און איהר ענטוויקלונג. און דער פערגאנגענהייט האט זיך די רעגירונג נישט געמישט אין די עקאנאמישע און סאציאלע פראגען. די דאזיגע פאליטיק קאן נישט ווייטער געפיהרט ווערען, נאר בלויז אנ'ענגער צוזאמענארבייט צווישען דער רעגירונג און די אראבישע און יודישע פיהרער קאן אויסגעמיטען ווערען א לאגע, וואס זאל קאנען בעדראהען די אפפערווייליגע ארבייט פון די, וואס ווילען בויען א יודישע נאציאנאלע היים, ווי אויך די אינטערעסען פון דער מעהרהייט פון דער א״י-בעפעלקערונג. ביידע פעלקער מוזען לעבען צוזאמען און האבען א פערשטענדניש פאר די בעדערפנישען און פאדערונגען פון דעם אנדערען פאלק. די רעגירונג אפעלירט צו די אראבישע פיהרער זיי זאלען זיך אפגעבען א חשבון פון די פאקטען. פון די יודישע פיהרער פערלאנגט די רעגירונג זיי זאלען מאכען געוויסע קאנצעסיעס פון זייערע אונאפהענגיגקייטס- און סעפאראטיסטישע אידעאלען, וואס ווערט דורך געוויסע טיילען געהאלטען פאר גלייכבערעכטיגט מיט דער יודישער נאציאנאלער היים.

גרעסטע יודיש-פעסטונג אויף דער וועלט

א יוד, וואס קען דארט נישט רעדען קיין יודיש, איז אויף צרות

ס'איז דא א שטאט אויף דער וועלט וואס שטעלט פאר מיט זיך אנ'אמת'ע פעסטונג פון יודיש.

פאלט איהר אריין אין דער דאזיגער שטאט, איז אייך אין דער ערשטער מינוט פשוט שווער זיך צו אריענטירען, וואו איהר געפינט זיך דא. ארץ-ישראל? רעדט מען דאך גאר העברעאיש. סאוויעט-רוסלאנד אדער אוקראינע? זעהט מען דאך אבער נישט קיין באלשעוויקעס. ווארשאווער נאלעווקעס? וואו זשע זענען די יודען אין די קאפאטעס? ניו-יארקער איסט-סייד, אדער לאנדאנער ווייטשעפעל? וואו זשע זענען די ענגלישע שילדען אויף די געשעפטען?

קורץ: איהר זענט אין מאנטרעאל.

מאנטרעאל איז די אמת'ע הויפטשטאט פון דער יודישער שפראך.

איהר געהט דורך גאנצע גאסען און קווארטאלען און איהר טרעפט נישט אויף קיין געשעפט קיין אנדער שילד, ווי נאר א יידישען, איהר הערט נישט קיין אנדער שפראך, ווי נאר אונזער מאמע-לשון.

פערשטעהט זיך, אז בלויז אין די יודישע קווארטאלען, ווארום אויף דעם מיליאן און 200 טויזענד איינוואוינער וואס מאנטרעאל פערמאגט, זענען דא בס״ה 60 טויזענד — 700 טויזענד קאנאדישע פראנצויזען און 430 טויזענד קאנאדישע ענגלענדער.

אבער די 60 טויזענד יודען זענען דער סאמע בעוועגליכסטער עלעמענט, און אפילו, אז די שטאט-פערוואלטונג דארף זיך צו זיי ווענדען מיט א וועלכען ס'איז אויפרוף, אדער מעלדונג, בראקירט זי אויך נישט מיט יודיש.

דער זשורנאליסט ה' פירשט, בעשרייבענדיג מאנטרעאל, פרעגט זיך אליין די קשיא פון וואנען האט יודיש גענומען אין זיך אזא כח, צו פערשפרייטען זיך אין דער גרעסטער קאנאדישער שטאט מעהר ווי אין וועלכער ס'איז אנדערער שטאט אויף דער וועלט?

מאנטרעאל איז א שטאט פון פראנצויזען און ענגלענדער, וועלכע פיהרען שוין יאהרען לאנג צווישען זיך א שטילע מלחמה וועגען ארויפלעגען זייער קולטור-שטעמפעל אויף דער שטאט.

ביידע גרופעס פערמאגען דא דיועליגע כחות—טאמער זענען פארהאן פראנצויזען מעהר, שטעהען זיי אבער אויף א נידעריגערע קולטור-מדרגה (די קאנאדער פראנצויזען שטאמען פון פויערים) אגב, איז דאך ענגלאנד די הערשערין פון לאנד.

בינו לבינו, האט נאך עד היום קיין איינע פון די גרופעס נישט בעוויזען מנצח צו זיין דער צווייטער, און דערווייל געניסט דערפון דער יוד-ער לאזט זיך נישט אנגאזשירען פון די צדדים און געהט זיך זיין וועג – יודיש!

ער רעדט יודיש אין שטוב און אין גאס, און א ריינעם זאפטיגען יודיש. דער שילד אויף זיין געשעפט איז א יודישער און אויף יודיש פיהרט ער אויך די ביכער אין געשעפט גופא. ער לייענט א יודישע צייטונג און א יודיש בוך, אזוי דער אלטער דור און אזוי דער יונגער.

ס'איז אינטערעסאנט, אז אין קיין שטאט אויף דער וועלט ווערען, פראפארציאנעל לויט דער בעפעלקערונג, נישט געלייענט אזויפיל יודישע ביכער, ווי אין מאנטרעאל.

א רחמנות איז בלויז אויף די יודישע יונגעלייט און פרויען פון פוילען, רומעניען, אונגארן און אנד: לענדער, וואס האבען אין דער אלטער היים נישט געוואלט רעדען א יודיש ווארט, און דא מוזען זיי נעבעך ברעכען דעם צונג...

דאס מענשליכע געזיכט ענדערט זיך איצט א ביסעל

געלעהרטע בעהויפטען, אז די היינטיגע ציוויליזאציע מיט איהר געוואלדיגער טעכניק לעגט איהר שטעמפעל אויפ'ן געזיכט פון די מענשען

מענשען האלטען איצט און קריגען אנ'אנדער סארט אויסזעהען און אנדערע שטריכען אין פנים.

די געלעהרטע האלטען, אז די אומשטענדען, און וועלכע מענשען לעבען, רופען זיך אפ און לאזען דעם שטעמפעל זייערען אויף דעם מענשליכען געזיכט. עס איז דערפאר זייער מיינונג, אז אויך די איצטיגע נייע אומשטענדען און בכלל דער גאנצער נייער לעבענס-שטייגער, וואס איז געשאפען געווארען דורך די נייע טעכנישע ערפינדונגען, האט א ווירקונג אויפ'ן אויסזעהען פון מענשען'ס געזיכט.

אז דער פנים פון מענשען האט זיך שטארק געענדערט און פארלויף פון די טויזענטער יאהרען, וואס דער מענש עקזיסטירט שוין אויף דער וועלט, ווייסען אלע.

אנ'ענגלישער געלעהרטער האט אויפגעוויזען, אז און די לעצטע טויזענט יאהרען האט דער מענשליכער פנים זיך א ביסעל געענדערט. ער האט געמאכט זיינע אויספארשונגען ספעציעל וועגען די ענגלענדער. אבער מסתמא גילט דאס, וואס ער זאגט אויך וועגען אנדערע פעלקער.

דער דאזיגער ענגלישער געלעהרטער האט בעוויזען מיט א סך פאקטען, אז מיט טויזענט יאהר צוריק האט דער דורכשניטליכער ענגלענדער געהאט א ברייטער פנים, א קירצערע נאז און בעסערע ציינער, ווי די [illegible] ענגלענדער היינט. עס קומט, אלזא, [illegible] אז דער מענשליכער פנים ווערט [illegible] ווייטער אלץ שמעלער. בעזונדערס נאך ווערט שמעלער דער אונטערשטער טייל פון פנים, די מארדע און דער בייגען, און וועלכען די ציינער שטעהען. עס איז דערפאר א גרויסע סברא, אז דער מענש האט איצט און פערלירען איינעם פון זיינע פארדערשטע ציינער.

פארוואס דאס איז אזוי, וועגען דעם זענען דא פערשידענע מיינונגען געוועליך נעמט מען אן, אז דאס קומט דערפון, וואס מ'עסט איצט ווייכערע, דעליקאטערע שפייזען און וואס מ'לעבט איצט א סך מעהר און שטוב, ווי און דרויסען.

נאך וואס די אורזאך דערפון זאל נישט זיין, מוז מען יעדענפאלס אננעהמען אלס א פאקט, אז ווען עס ענטוויקעלט זיך די ציוויליזאציע, ווען עס קומען אויף טעכנישע ערפינדונגען, וועלכע ענדערן דעם גאנצען שטייגער פון לעבען, מוז דאס ווירקען אויפ'ן אויסערליכען אויסזעהען פון מענשען און אויך אויף די ליניעס און אויסדרוק פון זיין פנים.

עס איז דעריבער פערשטענדליך, אז דאס היינטיגע גרויס שטעטישע לעבען, די האסטיגקייט און יאגעניש און אלץ, וואס מ'טוט, די לופט פליהעריי און די אלע ענליכע זאכען — אז אט דאס אלץ זאל זיך אפרופען אויך אויף די שטריכען און אויסדרוק פון מענשען'ס געזיכט. עס איז אויך פערשטענדליך, אז אט די נייע שטריכען און פנים דארפען אויפקומען צוערשט און זיך מערקען מעהר ווי אומעטום און אמעריקע, וואו דאס אנגעשטרענגטע, גרויס-שטעטישע לעבען און די מאדערנע טעכניק איז אנטוויקעלט אויף דער העכסטער שטופע.

ביי אונז זאגט מען שוין פון לאנג אויף מענשען, וועלכע קומען צוריק פון אמעריקע, נאכדעם ווי זיי האבען דא געלעבט מעהרערע יאהרען, אז זיי קומען מיט עפעס א נייעם אויסדרוק און זייער געזיכט. נישט בלויז זענען ביי די דאזיגע מענשען אנדערש געווארען זייערע זשעסטען און בעוועגונגען, נאר אויך און זייערע פנים'ער איז געבליבען דער שטעמפעל פון אנ'אנדער שטייגער לעבען און פון אנ'אנדער קוק און אנ'אנדער באציהונג צום לעבען.

און וואס אבער בעשטעהט די אייגענארטיגקייט און פנים פון אנ'אמעריקאנער?

אנ'אמעריקאנער זאגט מען, האט אין זיין געזיכט דעם אויסדרוק פון א מענשען, וועלכער האט געהאט ביי'ן צוקומען צו א צאהל הינדערנישען און שטרויכלונגען, ביז ער האט געמאכט זיין קאריערע. אט דער שווערער און הארטער קאמף, אויפ'ן וועג צו ערפאלג, האט ארויפגעלעגט א געוויסען שטעמפעל אויף זיין האלטונג, זיין בענעמונג, זיינע בעוועגונגען און אויך אויפ'ן אויסדרוק פון פנים.

און די לעצטע יאהרען אבער, זאגט נאך דער מלומד, איז אט דער אמעריקאנער טיפ, דער טיפ פון מענשען, וועלכער האט אליין, מיט זיינע אייגענע כחות זיך ארויפגעארבייט, שוין נישט מעהר אזוי ספעציעל אמעריקאניש. די לאגע און די קריגס-יאהרען און די גרויסע נויט, וואס האט און די לענדער פון אייראפא געהערשט און די יאהרען נאך דער מלחמה, האט געפאדערט גרויס אנשטרענגונג פון מענשען. זיי האבען געמוזט ארבייטען מיט אלע כחות און אנווענדען דעם לעצטען טראפען ענערגיע און קאמף פאר זייער עקזיסטענץ. זיי האבען געמוזט אויפגעבען די רוהע און געמיטליכקייט פון די פריהערדיגע יאהרען און לעבען מיט שווערער אנשטרענגונג, מיט האסטיגקייט און מיט דער אנווענדונג פון אלע קרעפטען.

אזוי ארום האט דער „האריאפ“, די [ג]ניכקייט, אנגעשטרענגקייט און אנגעצויגענקייט פון דעם אמעריקאנער לעבען זיך אריבערגעטראגען און א געוויסער מאס אויך אויף מאנכע אייראפעאישע לענדער, און אויך דא הויבט זיך מערקען יענער אויסדרוק און די פנים'ער, וועלכען מ'האט אמאל געהאלטען פאר א כאראקטעריסטיש אמעריקאנישען.

א געוויסע ווירקונג אויפ'ן געזיכטס-אויסדרוק פון היינטיגען מענשען האט אויך דער ספארט. ער האט אמאל בעאיינפלוסט די האלטונג און די בעגעהטונג פון די אמעריקאנער און די ענגלענדער. ער האט זיי אויסגעלערנט זיך קיינמאל נישט צו פערלירען, נאר צו בלייבען רוהיג און אויסגערעכענט און יעדער לאגע און צו ווייזען שטענדיג דעם גענגער פון איבען אויף א גלייכגילטיגע מינע. היינט אבער האבען די ספארט-שפילען זיך פערשפרייט איבער דער גאנצער וועלט און דער איינפלוס פון ספארט אויפ'ן מענשען'ס האלטונג און אויסערליכען אויסזעהן איז שוין נישט בעגרענעצט מעהר אויף אמעריקא און ענגלאנד.

דאס ספארט-לעבען שפילט א ראלע אלס ערציהער, עהנליך. ווי דער מיליטער-דינסט. א מענש, וועלכער דינט און מיליטער א לענגערע צייט, בלייבט מעהר סטענגס מיט געוויסע שטריכען פון מיליטער-לעבען און די בעוועגונגען פון זיין קערפער און און דעם אויסדרוק פון זיין פנים אויף אנ'ענליכען אופן בעאיינפלוסט אויך דער ספארט די האלטונג און אויסערליכע אויסזעהן פון מענשען.

אויך די נייע פראפעסיעס, וואס זענען לעצטענס אויפגעקומען, קאנען נישט בלייבען אהן איינפלוס אויפ'ן געזיכטס-אויסדרוק פון היינטיגען מענשען. די סארט ארבייט, מיט וועלכער א מענש איז א לאנגע צייט, יאהרען און יאהרען, פערנומען, מוז נישט ווילענדיג לאזען געוויסע שפורען, געוויסע סימנים אויף זיין אויסערליכען אויסזעהן.

אט איז, למשל, אויפגעקומען אזא נייע פראפעסיע ווי לופט-פליהעריי. גיט יעדער מענש קאן זיין א לופט-פליהער. מ'מוז דאבען פאר דעם א געוויסע אינערליכע האלטונג, און אט די אינערליכע האלטונג זיינע מוז זיך ווייזען אויך אין אויסדרוק פון פנים.

לופט-פליהער זענען נאך דערווייל נישט א פיל. ערשט אין יארען ארום וועט דאס ווערען א פאפולערע פראפעסיע טרייבען אנ'אויטאמאביל קאן שוין אבער יעדערער היינט. אויך א שאפער מוז האבען א געוויסע אינערליכע האלטונג. ער טאר נישט זיין פערטראכט און צודרעהט און מוז ענטוויקלען אין זיך געוויסע אייגענשאפטען, וועלכע ווייזען זיך ארויס אויך אין אויסדרוק פון זיין געזיכט.

הכלל, אונזער גאנצער שטייגער פון לעבען האלט זיך כסדר אין ענדערן, און ס'איז דערפאר נישט מעגליך, אז דאס מענשליכע פנים זאל נישט ווייזען קיין שפורען פון אט דער נייער ציוויליזאציע אונזערער, די ציוויליזאציע פון אויטאס, ראדיאס און אעראפלאנען.

לעזט און אבאנירט
דאס
„לאדזשער טאגעבלאט“

אויפ'ן לאדזער וואהל-פראנט

די „אגודה" האט געפאדערט צו פסל'ען די דייטשע ליסטע נומ. 12, אויף וועלכער עס קאנדידירען דייטשן און יודן אין לאדזער פאוויאט

דעם פראטעסט פון דער „אגודה" אפגעווארפען

(ב) נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער וואהל-קרייז קאמיסיע נומער 14 (לאדזער פאוויאט).

נעגען דער ליסטע 12 (רייטש-בירגערליכע) האט פראטעסטירט דער בעפאלמעכטיגטער פון דער „אגודה". איך רא-פא-שמעהער פון „רייטשען קילטורעל ווירטשאפטליכען בלאק" איז געווען נעגען דער ליסטע 12, ווייל עס פונגירען אויף איהר אויך יודען און זי קאן אזוי ארום ארייננעהמען די דייטשע וועהלער אין א טעות (!) די פראטעסטען זיינען אבער געבליבען אהן ערפאלג.

דערויף איז גע'פסל'עט געווארען צוליב פארמעלע טעמים די מאנארכיסטישע ליסטע אויפ'ן לאדזער פאוויאט.

בעשטעטיגט זיינען געווארען די ליסטעס פון „בעבע" (1), פראקעס (2), לינק - סאציאליסטישער בלאק פון „בונד" און אונאפהענגיגע (5), פועלי-ציון לינקע (6), צענטראלעוו" (7), רייטשער וואהל-בלאק (12), אלגעמיינער יודיש - ווירטשאפטליכער בלאק (18), קאטוילישער בלאק (19), ענדעקעס (4) ארבייטער און פויערים איינהייט (22) בלאק פון לינקע פעראיינען (26), לינקע פ.פ.ס. (27).

עס זיינען אויך בעשטעטיגט געווארען אלע סענאט ליסטעס, דערונטער בלויז איין קאמוניסטישע ליסטע נומער 22.

* * *

געשאפען א וואהל-קאמיטעט פאר אלטשטאט און באלוט

אין לאקאל פון געמינע-הענדלער-פעראיין, (זגערזשער 28) איז פארגעקומען א זיצונג פון איינוואוינער פון אלט-שטאט און באלוט וועגען דער פארשטעהענדער וואהל-אקציע, די ה"ה: לאוונוק א. יאקעל און ג. ליכטענשטיין האבען רעפערירט וועגען די אויפגאבען פון „בלאק צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישען פאלק אין פוילען". נאכדעם ווי די אנוועזענדע האבען זיך ארויסגעזאגט וועגען דעם אופן פון פיהרען די וואהל-אקציע אין באלוטער ראיאן, איז געוועהלט געווארען א „קאמיטעט פאר אלט-שטאט און באלוט" ארום דעם ציוניסטישען וואהל-בלאק. שוין אין די נאהענטסטע טעג וועלען פארקומען א רייע וואהל-פערזאמלונגען אין אלטשטעטישען און אין באלוטער-ראיאן.

א יוד פלוצלונג געשטארבען אין דער שטאטישער „זביארנע"

א בזיון-המת צוליב אנ'אייגענעם ברודער

אין דער „זביארנע" אויף זאקאטנע 44 איז נעכטען פלוצלונג געשטארבען אנ'אומבעקאנטער יוד. צוליב דעם, וואס מ'דאט ביים פערשטארבענעם נישט געפונען קיין דאקומענטען און ס'האבען זיך נישט געמאלדען קיין קרובים, האט מען דעם יוד איבערגעפירט אין פראזעקטאריום, וואו מ'האט איהם גע'פלמס'ט. „חסד של אמת" האט דעם בר מנן אוועקגעפיהרט אויפ'ן בית החיים. מ'קאן איהם אבער נישט קבר'ן, צוליב דעם, וואס מ'ווייסט נישט, ווער ער איז.

ס'שטעלט זיך אבער ארויס, אז דער „אומבעקאנטער" איז א לאדזער און האט דא א רייכען ברודער און שוואגער, ביידע הויז-בעזיצער. דער ברודער לעוויקאוויטש דער הויז-בעזיצער פונ'ם הויז קאנסטאנטינער 9, און א שוואגער א געוויסער ראזען א הויז-בעזיצער פון בזשעזינער 15. דער ברודער און דער שוואגער ווילען קיין פינגער נישט צולעגען, צוליב דעם קען די קבורה נישט פארקומען.

דער ברודער און שוואגער דארפען זיך מעלדען אין „חסד של אמת", כדי נישט דערפיהרען צו א בזיון המת.

יוד. ארט.-פעראיין אין פוילען. דירעקטאריאט פון פעראיינס - טעאטערן. בעפולמ. דיר.: א. שטאקפעדער. — לייטער: א. בעזמאן.

לאדזער יוד. קאמער-טעאטער — נייער

„ארט"

וויסטער זאל „מאנטייפעל" זאכאדניא 43

קינסטלערישער לייטער: מ. בראדערזאן

היינט דינסטאג 1 פארשטעלונג 9.15 אווענד

צו פאפולערע פרייזען פון 80 גראשען

גוט מארגן קאזע!..

אין 2 טיילען, 12 בילדער.

אנסאמבל לויט'ן א"ב. פרויען: זיסעל גירל, לאלא זילבערמאן, שיינע מרים, מאשא פעטערמאן, לילי פערי, אסתר ראזען. מענער: ש. גאלדשטיין, שמעון דשיגאן, מאטעל קאן, יעקב ריינגלאס, ישראל שומאכער י. שיפער.
טעקסטן: משה בראדערזאן, משה נאדיר און י. אבערשאנעק. מוזיק: ה. רובין, א. בייגעלמאן און פאלקס-מאטיווען. דעקאראציעס און קאסטיומען: יצחק ברוינער און ה. ווינטרויב. מוזיק-לייטער: הערץ רובין. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער. בינע-אינספעקטאר: מ. קאן. ליכט-עפעקטען י. יעראז

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 1 בייטאג און פון 5 אזייגער אוו. שבת א גאנצען טאג.

נאכט-דיזשורנע אין די אפטייקעס

פ. לופיץ פעטריקאווער 193. מ. מייער פעטריקאווער 46. נארשלאווסקי קאנסטאנטינער 15. פע-עלמאו צעגעל ניאנא 64. ניעווירארזשוסקי אלעקסאנדראווסקא 87. יאנקיעלעוויטש אלטער מארק 9.

לאדזער קליינינקייטען.

לאדז, א גוט קיהעלע

א גוט קירעלע איז לאדז. וואויל איז דעם, וואס כאפט זיך צו איהר איינער.

מיר מיינען עס אקעגען דעם דירעקטאר פון דער האנדווערקער-קאמער. אט דערוויסען מיר זיך, אז דער דירעקטאר פון לאדזער האנדווערקער-קאמער זיצט אויף א גאר ליכטישער פרנסה. 24 טויזענד זל. א יאהר, נעמט דער „פאן דירעקטאר".

באמת א גאר לייטישע פרנסה. צו וואס ערשט ווערען א סיים-דעפוטאט, ארויסשטעלען זיך אויף א וואהל-ליסטע, אויסדרעהען פל-ערליי בלבולים און שטעכווערטלעך, האבען צו טון מיט פארטייען, מיט פראגראמען, מיט דרשות, האבען הארץ קלאפונג, און צום סוף „ארבייטען" פאר „בידנע" 1300 זל. א חודש, אז מ'קאן אהן דרשות, אהן הארץ קלאפונג בעקומען גאנצע 2 טויזענד זל. א חודש...

א וואוילע זאך די „קעמערלעך", האנדעלס - קאמערלעך און דאנדווערקער-קאמערלעך. טאמער ריהרסטו זיך נאר צו צום אייטער פון דעם קיהעלע, ביזטו אויפ'ן פערד. 2 טויזענד זל. א חודש פאר דעם ביסעל זיין-מלאכה איז א גאנץ בכבוד'ע פרנסה. א סך לאדזער מאנופאקטוריסטען און געוועזענע לאדזער מאגנאטען און געוועזענע סאמאכאדנאקעס, וואלטען זיך געוואונשען צו זיצען אויף אזא אמט...

ארימער האנדווערקער דיר איז טאקע נישט פוינעלדיג, איהר זוכט מאקע אפטמאל א נמילת חסד אויף שבת, אבער אייער דירעקטאר זוכט שוין אפנים נישט קיין גמילת חסדים...

-זשאן-

אונגליקס-פאל אויף „פאלעשיע"

(§) ביי די בוי-ארבייטען פון די שטאטישע הייזער אויף „פאלעשיע" איז נעכטען אראפגעפאלען פון דער דריטער עטאזשע פון צווייטען שטאק דער מויערער אנטאני טאמאשעווסקי. אין א שווערען צושטאנד איז דער פערוואונדעטער ארבייטער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

גערו. סיים-דעפוטאט צערבע פער'משפט אויף א האלב יאהר תפיסה

פאר בעזייטיגען פון שטאט-ראט-זאל א פונקציאנאר פון דער זיכערהייטס-מאכט

(§) נעכטען איז לאדזער קרייז-געריכט פארגעקומען צום דריטען מאל דער פראצעס נעגען גערו. דייטשען סיים דעפוטאט עמיל צערבע, פון דער דייטשער ארבייטער פארטיי. צערבע איז אנגעקלאגט געווארען, אז אין פערגאנגענעם יאהר, בעת'ן צוזאמענפאהר פון דער דייטשער ארבייטס-פארטיי אין זאל פון לאדזער שטאט-ראט, האט ער בעזייטיגט פון דארט א געהיים-אגענט.

נאך די פערטיידיגונגס-רעדעס פון די אדוואקאטען קעמפנער און הארטמאן, איז גערו. דעפוטאט צערבע פער'משפט געווארען אויף א האלב יאהר תפיסה פאר בעגעהן א געוואלד-אקט איבער דער פערזאן פון א פונקציאנאר פון דער פאליציי.

אין די מאטיווען צום אורטייל ווערט געזאגט, אז דער פונקציאנאר האט געהאט רעכט ארייינצוגעהן און זיין פון שטאט-ראט אפילו אין דער צייט פון צוזאמענפאהר, מחמת ער האט געהאט א פערדאכט, אז דארט וועט מען פערשפרייטען קאמוניסטישע פלוג-בלעטער.

גלייך'ן ארויסטראגען דעם אורטייל האט דער פראקוראר פארגעלעגט אנצווענדען א בעוואכונג לגבי דעם פער'משפט'ן און בעשטימען א קויציע, ווארום, אויב ה' צערבע וועט ווידער אויסגעוועהלט ווערען אלס דעפוטאט, וועט מען נעגען איהם נישט קענען אנווענדען דעם היינטיגען פסק-דין.

דער פארזיצער ווארפט אפ דעם פארשלאג און שטיצט זיך אויף די מיינונג פון אדוו. הארטמאן, וועלכער זאגט, אז דאס קאנסטיטוציאנעלע אויסצוועהלען דעם ה' צערבע אין סיים, וועט איהם נישט בעשיצען צו פרובען אויסמיידען די אויספעסטונג פון דער גערעכטיגקייט.

אדוו. הארטמאן האט ערקלערט, אז ער נעמט אן אנ'אפעלאציע אויפ'ן אורטייל.

פון לאדזערהאנדעלס-געריכט

—=0§0=—

פעסטשטעלונגען וועגען א באנקראט

דער סינדיק ד' ארטור פיענקאווסקי פון דער באנקראטירטער פירמע „ל.פ.ר." בעט אונז מיטצוטיילען פאלגענדעס:

דער איבערלאפשטש פאר דער פירמע „ל.פ.ר." איז אין זיין צייט בעשטימט געווארען א ראנג דער בוטע פון איהר מיט-אינהאבער רייניץ, הגם דערויף האבען נישט מסכים געווען די ווילטיגסטע קרעדיטארען פון דער פירמע. ווי די אקטען פון איבערלאפשטש בעווייזען, האט רייניץ געבעטען דעם איבערלאפשטש פאר דער פירמע, צו וועלכער ער איז געווען א שותף, נאכדעם, ווי ער האט צופריהער אין געהיים צוגענומען דאס מעבעל און א טייל פון שותפות-פערמעגען.

א וויכטיגע סבה פון קלעגליכען צושטאנד פון דער שותפות-פירמע איז געווען דאס, וואס רייניץ האט טראץ דעם אפמאך מיט די איבריגע שותפים, נישט גערעכענט זיך מיט די בעדערפענישען פון דער אונטערנעמונג און איז ארויסגעפאהרען פון לאדז אנטנעמען אנ'ארבייטס-שטעלע און, נישט ארבייטענדיג אין שותפות-געשעפט, האט ער פון דארט גענומען פערהעלטניסמעסיג גרויסע סומעס, וועלכע האבען גארנישט ענטשפראכט די הויך פון זיין שותפות-טייל אין דער פירמע און האט נישט ענטשפראכען די מעגליכקייטען פון דער אונטערנעהמונג. כדי נישט צו זיין איינזייטיג, דארף פעסטגעשטעלט ווערען, אז דער צווייטער שותף פון דער באנקראטירטער פירמע, קאלמאנאוויטש, האט ביז'ן לעצטען מאמענט, וואס די אונטערנעהמונג האט עקזיסטירט, אויסגעצאהלט בעדייטענדע סומעס געלד די ליפעראנטען א. א. וו.

היינט צוגאב-פאבאר פאר 1909

היינט, דינסטאג אמטירט אויף אל. קאשטשושקי 21 די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר'ן יאהרגאנג 1909 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צום מיליטער-דינסט. צו דער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען די אלע, וועלכע געהערען צום פ.כ. א „צווי" און דאבען בעקומען רוף צעטלען פון דער שטאט-סטאראסטווע.

קארטאפעל כחול היום

אין לאדזער קרייז איז איצט דא אזוי פיל קארטאפעל, אז סוחרים ווייסען נישט, ווי זיי צו פטר'ן און ביי די פויערים רויבען זיי אן צו פוילען.

דער איבערפלוס אין קארטאפעל ערקלערט זיך אויך דערמיט, וואס היינטיגס יאהר איז בעגרעניצט דער עקספארט פון קארטאפעל קיין מערב-אייראפא און קיין ארגענטינא.

עלעקטריזירט געווארען ביי דער גנבה

דער ווירט פון ווינער 13 האט א לאנגע צייט געליטען צרות פון די עלעקטרישע לעמפלעך, וועלכע מען פלעגט כסדר ארויס'גנב'ענען פון זיין הויז. צוליב דעם האט ער בעשלאסען די לעמפלעך צו פערזעהן מיט אנ'עלעקטריזירטער שאטקע. ווען יוסף ליבינסקי האט זיך נעכטען ארויפגעכאפט כדי אראפצורייסען די שאטקע און דערנאך ארויסצושרויפען דאס לעמפעל, האט דער עלעקטרישער שטראם פון דער שאטקע איהם אזא שלייידער געטון, אז ער איז מיט א געשריי אראפגעפאלען אויף דער ערד און זיך צובלוטיגט. ליבינסקי איז ארעסטירט געווארען.

רייין זאל זיין!

(ט) פאר'ן אנטי-סאניטארען צושטאנד פון זייערע הייזער זיינען בעשטראפט געווארען פון 15 ביז 100 זל. א גאנצע רייה הויז-בעזיצער.

א מעשה מיט פיקטיווע וועקסלען

איינער פון די „שרייבער" פער'משפט געווארען צו תפיסה

(§) דער האנדעלס-רייזענדער ערווארד שווארץ איז אנגעקלאגט געווארען אין בעגעהן א וועקסעל-שווינדעל. די מעשה איז אזוי געווען:

משה ווייגשטיין און פישעל קאזושעק האבען געהאט אין קאטאוויץ א געשעפט פון מאנופאקטור און קאנפעקציע. זיי האבען אין לאדז געקויפט סחורות און ס'רוב געדעקט מיט וועקסלען. די וועקסלען האבען זיך אבער ארויס... רות פאר 37 טויזענד זל. אויף וועקסלען. די וועקסלען האבען זיי אבער ארויס געוויזען פאר פיקטיווע, זיי האבען געהאט פאלשע אונטערשריפטען. די זשיראנטען ווייגשטיין און קאזושעק האבען די וועקסלען נישט געוואלט אויסקויפען. זיי זיינען דערויבער אנגעקלאגט געווארען אין שווינדלעריי. די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די איינגעקויפטע סחורות האבען ווייגשטיין און קאזושעק באלד צוריק פערקויפט אויף וועקסלען, וועלכע זיי האבען תיכף פערסאלעוועט און בעקומען געלד. צו דער שווינדלערישער ארבייט האבען די „סוחרים" צוגענומען געהילפען, וועלכע דאבען אונטערגעשריבען וועקסלען. ווייגשטיין און קאזושעק זיינען ענטלויפען נעלם געווארען און געכאפט האט מען נאר איינעם פון זייערע אגענטען, ערווארד שווארצ'ען, וועלכער איז געזעצט געווארען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק. ער איז פער'משפט געווארען אויף איין יאהר תפיסה.

לעזט און אבאנירט דאס „לאדזער טאגעבלאט"

פערשאלטען בלוט

גרויסער שפאנענדער ראמאן פון דער היינטיגער צייט

(59 פארטזעצונג)

— א, גאט, ווי ער זעהט אויס אויס! ווער ווייס, וואס מיט איהם האט פאסירט?

און רעמזעלבען מאמענט האט זיך די טיר געעפענט און פעליקס איז ארייגעקומען.

די מוטער האט אויסגעשטרעקט צו איהם ביידע הענד און איהם צוגעשלעפט צום טיש.

— גאט אין הימעל, ווי שלעכט דו זעהסט אויס, ליבער פעליקס! איך בעשווער דיך, דו זאלסט מיר זאגען, פון וואנען דו קומסט. האסטו נישט עפעס קיין שמערצען?

— א, שמערצען? קערפערליך נישט, אבער — ס'איז גארנישט. כ'האב דיר בלויז געוואלט זאגען א גוטע נאכט.

— ניין, ניין מיין זוהן, דו ווערסט איצט פון מיר נישט אוועקגעהן! בלייב נאך א ביסעל ביי מיר זיצען! האט פרוי כאומאן עפעס אנגעהאלטען איהר זוהן.

שלוכצענד איז דער יונגערמאן צוריקגעפאלען אויפ'ן שטוהל און זיין קאפ אראפגעלאזט אויף דער ברוסט. ער האט זיינע אויגען פעסט צוגעמאכט.

— אבער, זוהן מיינער, מיט דיר האט דאך עפעס פאסירט! איך וועל אויפוועקען דעם פאטער! — האט זי געזאגט

— האלט! וועק נישט אויף דעם פאפא! — האט דער יונגערמאן אויסגעשריגען און אנגענומען די מוטער פאר דער האנד.

— פארוואס זאל איך עפעס נישט ארייינרופען דעם פאפא? דו ביזט דאך נישט געזונד, פעליקס! — האט זי פערצווייפעלט געשריגען.

— ניין, מוטער, מיר איז גארנישט. איך בין פולשטענדיג געזונד. די ברויכסט וועגען מיר נישט צו זארגען. איך בין בלויז שנעל געלאפען.

— ניין, פעליקס, דאס איז נישט אמת. יעצט האסטו געזאגט א ליגען! אוי, וועה, האסט געמוזט עפעס פארלט באעם איבערלעבען!

דער יונגערמאן האט א ציטער געטון. דער פארוואורף, וואס די מוטער האט איהם געמאכט, האט איהם צושניטען דאס הארץ.

— נישט אמת, דו בעהאלטסט עפעס אויס פאר מיר?

— יא, מוטער. קיין ליגענד קען איך נישט זאגען; איך האב דעם היינטיגען אווענד עפעס שרעקליכעס איבערגעלעבט, אבער פרעג מיך נישט וואס, ווייל איך טאר עס דיר נישט דערצעהלען.

— ווי, דו ווילסט דיין מוטער נישט זאגען, וואס דו האסט איבערגעלעבט?

— מיין נישט, אז איך האב עפעס שלעכטס געטון, מאמא. אבער איך זאג דיר נאכאמאל, אז איך קאן עס דיר נוט זאגען. איך קאן דיר נישט דערצעהלען, וואס איך האב היינט געהערט און געזעהען!

— וואו ביזטו דען היינט געווען, פעליקס?

— ווילסטו עס דורכאויס וויסען?

— יא! — האט די מוטער שטרענג געזאגט.

— איך בין געווען נעבען יאגד-פאווילאן.

— און דארט — דארט האסטו עפעס געזעהען?

— יא, מוטער.

— זיינען עס געווען מענשען, וועלכע דו האסט געזעהען?

— יא, מוטער.

— איז דארט בעגאנגען געווארען א פערברעכען, מיין זוהן?

— יא, מוטער! — האט ווידער אמאל אויסגערופען דער יונגערמאן.

— אבער זיי רוהיג, דאס פערברעכען וועט נישט דערגרייכען דעם ציל זיינעם. דער קרבן וועט נאך אפגעראטעוועט ווערען. יעצט אבער, ווען דו האסט מיך ווירקליך ליב, ווען דו גלויבסט, אז איך בין ווירקליך אנ'ערהרליכער מאן, דאן זאלסטו שווייגען! אפשר וועט באלד אויסשלאגען די שעה, אין וועלכער איך וועל דיר אלץ קענען דערצעהלען. איצט אבער ווייז מיר ארויס די ליבע און גיב מיר ברויט און א ביסעל שפייז-ווארג, וואס דו האסט איצט ליגען און דאן וועל איך ווידער אוועקגעהן. אין א שעה ארום קום איך צוריק.

— פעליקס? — האט די מוטער מיט א פרעגענדען בליק אויסגערופען.

— איך בעט דיך, ליבע מוטער, ערפיל מיין בקשה! צווינג מיך נישט, אז איך זאל דיר מוזען זאגען, וואס איך האב געהערט!

— פעליקס, די ליבע, וואס דו פיהרסט, האט עפעס א שייכות מיט דעם דאזיגען פערברעכען? — האט די מוטער ניערליך געפרעגט.

דער יונגערמאן איז געשטאנען צוגעגאנגען צו דער מוטער, זי פעסט ארומגענומען און געגעבען א הייסען קוש אויפ'ן שטערען.

— יא, מוטער, איך ליב. אבער מיין ליבע איז היינט אויסגעשטעלט געווארען אויף א נסיון. גאט זאל מיר העלפען, אז איך זאל דעם דאזיגען נסיון ביישטעהן!

— האסטו אפשר א קאנקורענט אין דיין ליבע, פעליקס?

— ניין, מוטער, ניין, — דו האסט א טעות! — האט דער יונגערמאן אויסגערופען מיט בעגייסטערונג.

— אלזא, דו האסט נישט? — האט די פרוי ווייטער געפארשט.

— א, פרעג מיך נישט ווייטער! ווייז מיר דאך ארויס א ביסעל ליבע! גיב מיר א ביסעל לעבענס-מיטעל, ווארום איך מוז זאפארט אוועקגעהן!

— און דו זאגסט מיר צו, אז נישט דיין לעבען און נישט דיין עהרע זיינען אין א סכנה?

— יא, ליבע מוטער!

— אויב אזוי קאנסטו געהן אין גאט'ס נאמען! טראג דיין סוד, ווי לאנג דו ווילסט, אבער דו דארפסט תמיד געדענקען, אז דו האסט א מאמע, וואס איז שטענדיג גרייט זיך צו טיילען מיט דיינע ליידען און פריידען.

— יא, טייערע מאמע, דאס ווייס איך! — האט דער יונגערמאן אויסגערופען און צוויי טרערען זיינען איהם ארויסגערינען פון זיינע שעהנע אויגען.

— איך געה שוין צוגרייטען אלץ, וואס דו ברויכסט! — האט די מוטער געזאגט און איז ארויס אין דער קיך.

פעליקס איז א ווייליע געבליבען אליין. ער איז נאכ'ן אראפרעדען זיך ס'הארץ פאר דער מוטער, א ביסעל בערוהיגט געווארען. א ליכטער זיפץ האט זיך ארויסגעריסען פון זיין ברוסט.

(פארטזעצונג קומט)

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych

— w —

ĆMIELOWIE

מיר מאַכען בעקאַנט די ג׳ קאָנסומענטען, אַז פֿון ה י נ ט אָן ווערט געעפֿענט בײַ אונזער פֿערטרעטונג

אַנ׳אָבטיילונג פֿאַר דעטייל-פֿערקויף פֿון אונזערע רענאָמירטע אויסאַרבייטונגען.

די לאַגערס וועלען אויך שטענדיג זיין פֿערזעהען מיט טיש-גלאָז ווי אויך קרישטאַלען מיט די נייעסטע געשליפֿען און קאָלירען.

דער דעטייל-פֿערקויף קומט פֿאָר אין ניי-ערעפֿענטען, מאָדערניזירטען פֿראָנט-געשעפֿט

אויף פּיעטריקאָווער 31

קינאָ
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.

היינט צום לעצטען מאָל!
קולט פֿונ׳ם קערפּער
מאָרגען פּרעמיערע:
פֿריילין עלזא
אין די הויפּט-ראָלען: עליזאַבעטא בערגנער.
[illegible]

אויסערן-פּראָגראַם: „נחום סאָקאָלאָוו אין פּוילען.“

אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פֿון ה׳ י. סטעפּאַנסקי
אָנפֿאַנג פֿון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ-
מיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פֿאַרמיטאָג.

קלאַנג-פֿילם-טעאַטער
„MIMOZA“
ul. Kilińskiego 178

פֿון דינסטאָג ד. 28.10 ביז ד. 3. נאָוועמבער

ניו יאָרק ביינאַכט
די הויפּט-ראָלען קרעאירען:
Sue Caroll, Lola Lanc

אָנפֿאַנג אין די וואָכען-טעג 5.30, 7.30 און 9.15
שבת, זונטאָג און חגאות 3.30

אויסערן-פּראָגראַם:
רעוועלאַציע-קלאַנג-צוגאַבע

דער נאָהנטסטער פּראָגראַם:
דזשאַז-באַנד-זינגער. אין הויפּט-ראָל
דער גאָניאַלער אַל דזשאָלסאָן

עפֿענטליכע וואָרנונג.
[illegible]

צ. נאָמבערג
לאָדז, קילינסקיעגאָ 40.

אַ געהילף-זעצער
זוכט אַ שטעלע אין אַ דרוקעריי פֿאַר יעדען פּרייז. אָפּפֿערטען אין דער אַדמיניסטראַציע פֿון „ל. ט.“ אונטער „ז ע צ ע ר“.

אַ פֿעהיגער יונגע
אין עלטער פֿון 17—18 יאָהר פֿון אָרענטליכע עלטערן ווערט געזוכט. צו ערפֿאַהרען פֿון 11 ביז 1 מיטאָג ביי מילגראָם, צעגעלניאַנאַ № 51

צאָהנערצטליכער קאַבינעט
ביי דער לעטשניצע „POMOC“
Aleksandrowska 1
איז ווידער טעטיג אויך אין די שעה׳ן פֿון 3—7

איך האָב
אַ גרויס פֿראָנט-לאָקאַל
מיט אַ גרויס שויפֿענסטער אין צענטרום פֿון שטאָט מיט ביוראָ-איינריכטונג, שרייב-מאַשין, טעלעפֿאָן, איך זוך אַנ׳אַנשטענדיגען מענש (מאַן אָדער פֿרוי) אויף שותּפֿות צו פֿיהרען אין דעם לאָקאַל אַ פֿערקויף פֿון אַ גאַנגבאַרען אַרטיקעל, ווי פּערפֿומעריע, קאָסמעטיק, פּאַ-פּיר, עלעקטראָטעכנישע זאַכען אָדער ד. גל. זיך צו פֿערשטענדיגען פּער טעלעפֿאָן 108-47

אין דער 7 קלאַסיגע
קנאַבען שולע פֿון
נ. פּיינהויז זאַוואַדזקאַ — 26 —
ווערן אָנגענומען קינדער אין עלטער פֿון 5 יאָהר
בעמערקונג: די שולע עגזיסטירט שוין 37 יאָהר און אויסער די אַלגעמיינע למודים, וואָס ווערט גרינדליך געלערנט לויט דעם רעגירונגס ראָגראַם. צייכענט זי זיך אויס מיט איהר גרויסען פּראָגראַם פֿון אַלע יודישע למודים.

אליכם אישים אקרא
וקולי אל בני אדם
בצדק כל אמרי פי
ואין בהם נפתל ועקש

[illegible]

פּעטריקאָווער 17
2-טער הויף פּאַרטער
דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.
[illegible]
צו די ביליגסטע פּרייזן. שותּפֿות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצו אינטערציזיעס, אַקטו, דאַראוויזנעס אַלערליי ספּראָוועס ווערן אָנגענומען אַדורכצופֿיהרען, עווענ-טועל מיט אַנ׳ ד וו אָ ק אַ ט.
די איינציגע טאָכטער
פֿון **ישראל מאַנעלאַ**
2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.
בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע“ מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ׳ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט׳ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפֿינט זיך
אין צווייטען הויף פּאַרטער
טעלעפֿאָן 148-79

ס׳איז ערעפֿענט געוואָרען
אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פֿון
Dr. B. Donchin
נעמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א.אַז.וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פֿון 9—1 און פֿון 4—7.30 אָוונד.
פּעטריקאָווער 90 טעל. 221-72

אַ געוועלב מיט אַ צימער
און קוך, ווי אויך 3 צימערען פֿון זאָפּאַרט איבערצונעבען. גענויערעס צו ערפֿאַהרען ביים אַדמיניסטראַטאָר מ. ה. בערגער, 11-טער ליס-טאָפּאַד 59 טעל. 172-42.

Dr. A. Uryson
אינערליכע קראַנקהייטען
ספּעציאַליסט: מאָגען, קישקעס און לעבער-קראַנקהייטען
11 Listopada (Konstantynowska) **26**
נעמט אָן פֿון 3—5 **tel. 21585**

עלטערן!!
אַ דיפּלאָמירטער לערער-פּעדאַגאָג
גרייט-צו אין אַלע קלאַסען יודישען גימנאַ-זיום פֿון אַלע יודאַיסטישע למודים, ווי: העברעאיש, תּנ״ך, יודישע געשיכטע; לערנט אויך יודישע שפּראַך און ליטעראַ-טור. ווענדען זיך טעגליך פֿון 4—6 נאָכמ.
ש. לעווין, אַל. 1. מאַי 5
אין טויער רעכטס, פּאַרטער

עלטערן!
אין מיין **חדר-שול** ווערען אָנגענומען נאָכמטאָג
קינדער, וואָס לערנען אין פּאָווזשעכנע שולען צו לערנען: עברי, חומש רש״י, תּנ״ך, משניות, גמרא, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאַ-מענשטעלען. ס׳ווערען אויך אָנגענומען אָנפֿענ-גער פֿון 5 יאָהר אָן, ווי ס׳ווערט אין פֿערלויף פֿון חדשים אויסגעלערנט גרינדליך דאַווענען. שטרענג, רעליגיעזע ערציהונג! צוגענגליכע פּרייזען.
איינשרייבען טעגליך 2 ביז 8 אָוונד.
יחיאל דוד ראָזענפֿעלר
פּל. וואָלנאָשטשי (נייע שטאָט) 6
קווער אָפֿיצינע, רעכטס, 2, שטאָק.

ה׳ י. יאַקובאָוויטש, לאָדז
פּיעטריקאָווער 60. (פּריזיער אַנשטאַלט)
וועלכער האָט געענדיגט דעם פּאַריזער אינסטיטוט „Chaumier“ — צו בעזייטיגען היהנער-אויגען, האַרנהויט און אַריינגעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערצען. נעמט אָן טעגליך חוץ שבת פֿון 10—2 פֿאַרמיטאָג און פֿון 3—7 אָוונד.

Drzewka owocowe
krzewy parkowe, ozdobne i t. p. Porady ogrodnicze, zakładanie i odświeżanie ogrodów po cenach niskich. Zawadzka 7 u ogrodnika.

איך זוך צו קויפֿען
אַ ק ר ע ד ע נ ס, ווי אויך אַ ש ר ײ ב - ט י ש אין אַ גוטען צושטאַנד. מיט אָפּפֿערטען אין אַדמיניסטראַציע פֿון „ל. טאַג.“ פֿאַר „שאר“.

אויף פּיעטריקאָווער 275
איז פֿון זאָפּאָרט איבערצוגעבען אַ קאָנפֿעקציע-געשעפֿט מיט אַלע איינריכטונגען צוזאַמען מיט אַ וואָהנונג. צו ערפֿאַהרען פּיעטריקאָווער 275 ביי לענענטאַהל.

טוך- און קאַרט-לאַגער
Sz. Maroko, Łódź
אָוואָמיעסקאַ 2 פֿראָנט 1 שטאָק טעל. 15948
עמפּפֿעהלט צום ווינטער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פֿון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און מענער שטאָפֿען

Dr. med H. Różaner
ספּעציאַליסט פֿון הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-98
נעהמט אָן פֿון 8—10; 5—8 אָוונד
אַ ספּעציעלערוואַרטע-זאַל פֿאַר פֿרויען.

Dr. A. Mazur
וואָסכאָדניאַ 67, — טעל. 166-01
נעמט אָן פֿון 10—1.30, 2.3 און 4—6 אָוונדס

לעזט!
אַכטונג! ═══ אַכטונג!
קאָנקורענץ-פּרייזען!
כּדי צו ערמעגליכען די ברייטסטע קרייזען פֿון ג׳ פּובליקום צו בעק-מען אַ ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפֿנאַהמע׳ זענען די פּריי-זען אין מיין פֿאָטאָגראַפֿישען אַנשטאַלט געוואָרען פֿערקלענערט ווי:

12 שטיק	(Express pictures‘)	זל. 2
6 „	פּאָסט-פֿאָטאָגראַפֿיעס	„ 2
6 „	פּאָסט- ברוין	„ 6
6 „	„ אויף זייד	„ 8

אַכטונג צו אַ ½ טוץ ז י י ד ע נ ע פּאָסט-פֿאָטאָגראַפֿיעס גיט מען צו **אַכטונג**

אַנ׳אָריגינעלען פּאָרטרעט בחנם!!
ס׳ווערען אויך אויסגעפֿערטיגט פּאָרטרעטען אין ראַה-מען און אויך אַ פּערקויף פֿון ראַהמען!
קומט און איבערצייגט אייך!
בעמ. ביי מיר צו בעקומען די אויפֿנאַהמע פֿון עספּעראַנטאָ-קאָנגרעס
מיט אַכטונג
„PARISIEN“
קונסט-אַנשטאַלט
פּראַנצישקאַנער 30.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פֿון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פֿאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פֿון בלוט און אויספֿלוס אויף סיפֿיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פֿון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישע היילקאַבינעט-קאָסמעטיק
טעגליך פֿון 8 אַ זייגער פֿריה ביז 9 אָוונד
זונטאָג פֿון 9 פֿריה ביז 2 נאָכמיטאָג
בעזונדער וואַרטע צימער פֿאַר פֿרויען
וויזיט 3 זלאָטעס

לעזט
דאָס
„לאָדזער טאַגעבלאַט“

מיט אַ רוהיג געוויסען
קענען מיר גאַראַנטירען,
דאָס מעטאַל-בעטען, קינדער-וועגעלער, מאַטראַצען פֿאַר העלצענע בעטען לויט׳ן מאָס „פּאַטענט“, וואַש - טישען און וויזש-מאַשקעס אַמביליגסטען איז צו בעקומען אין
פֿאַבריקס-לאַגער
„Dobropol“
פּיעטריקאָווער 73 אין הויף, טעל. 158-61

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,
אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך,
אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום
ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסט נאָר קומען אין דער
ביוראָ — פֿון —
ד. מאַנעלאַ
וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פֿון צווייטען הויף, אויף ע ר ש ט ע ן הויף
פּיעטריקאָווער 17
לינקע אָפֿיצינע פּאַרטער.
טעלעפֿאָן 124-95
וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, ג ע-וו י ס ע נ ה אַ פֿ ט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזו-לעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אורזשאַנד ראָזיעמטשי. ווי אויך איבער-זעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשע-ניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.
מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
ערשטער הויף.

וויכטיג פֿאַר דאַמען!
נאָר פֿאַר **2.50** זל.
מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען - היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטסטע היטע איבעראַר-בייטע איך אויף גאַנצליך ניי. געדענקט דעם אַ ד ר ע ס:
זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פֿיינער אויס-פֿערטיגונג — **50 פּראָצ.** ב י ל י ג ע ר ווי איבעראַל
„TOLA“

אַנאָנסען-פּרייז: [illegible]
אַבאָנעמענטס-פּרייז: [illegible]

Redaktor-wydawca B. Hambarski

Tłocznia: S. i M. Hembarskich w Łodzi, Piotrkowska 86.